Ազգ
Azg
armenian daily

Ինտերմոտոր Արմենիա ՓԲԸ
ԴայմլերՔրայսլերի գլխավոր ներկայացուցիչը Հայաստանում
Intermotor Armenia JV CJSC
General Distributor for DaimlerChrysler in Armenia
Արամի փ., թիվ 2, Երևան, 375010, Հայաստան
Հեռ. (374 2) 581275, 528085, ֆաքս (374 2) 565179
Mercedes-Benz
The Future of the Automobile

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ԱՐՏԳՈՐԾՆԱԽԱՐԱՐԻ ՀԵՏ

Վարդան Օսկանյանը համոզված է. «Հոկտեմբերի 27-ին արտաքին որեւէ ուժ որեւէ կերպ չի մասնակցել»

ԱՆՈՒՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը, արձագանքելով Մամուլի ազգային ակումբի հրավերին, երեկ ներկայացավ լրագրողների հետ հանդիպման։ Ստամբուլյան գագաթնաժողովից հետո նախարարը բազմիցս հանդես էր եկել մանրամասն պարզաբանումներով, այնպես որ ասուլիսում անդրադարձը Ստամբուլին հպանցիկ էր՝ փոխարենն ապացուցելով լրագրողների մեծ հետաքրքրությունը տարածաշրջանային խնդիրների, Հայաստանի արտաքին քաղաքականության հետագա ուղու, երկրների այս կամ այն կողմնորոշման հանդեպ։

Գնահատելով Հայաստանի արտաքին քաղաքական վարկանիշը քաղաքակիրթ աշխարհում, ուր մեր երկիրը վաղուց ի վեր վայելել է տարածաշրջանում ժողովրդավարական կղզյակի համբավ, պրն Օսկանյանը հաստատեց, որ, անշուշտ, հոկտեմբերի 27-ի ողբերգության հետեւանքով Հայաստանում ժողովրդավարական գործընթացների առկայությունն այլ երկրների կողմից կասկածի տակ դրվեց, սակայն նախկին բարձր վարկը լիովին կորսված չէ, ինչին նպաստեց իրավիճակի կայունության պահպանումը։ Միայն այն փաստը, որ մի երկրում հնարավոր է նման իրադարձություն, արդեն նախատրամադրվածություն է ստեղծել, եւ այս առումով Հայաստանի քաղաքական զարգացումների առաջիկա ամիսները ճակատագրական կարեւորություն են ունենալու», ասաց նախարարը, «ծանր բիծը պիտի ջնջվի»։ Ասես նախազգուշացման պես հնչած այս խոսքերին հաջորդեց նախարարի համոզված հայտարարությունը, թե, չնայած դեռեւս ընթացող հետաքննությանը, ինքը գտնում է, որ հոկտեմբերի 27-ի իրադարձությանն արտաքին ուժերի մասնակցություն կամ թելադրանք չի եղել։ Պրն Օսկանյանի կարծիքով, թեպետ Հայաստանն անկայուն տարածաշրջանում է գտնվում՝ հզոր տերությունների բախման կիզակետում, բայց հազիվ թե ճիշտ է ողբերգությունը կապակցել արտաքին որեւէ միջամտության հետ։

Տես ▸ էջ 2

ՉԵՉՆԻԱ

Ավարտվում է «երրորդ փուլի ակտիվ շրջանը»

ՄՈՍԿՎԱ, 13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ։ «Վաղը կիրագործվի Շամիլի «մաքրումը»», այսօր ասաց Ռուսաստանի պաշտպանության նախարար Իգոր Սերգեեւը։ Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, ելույթ ունենալով Բուրդենկոյի անվան զինվորական հիվանդանոցում, նա նշել է, որ «մաքրումը» ֆեդերալ ուժերն անցկացնելու են չեչենական աշխարհազորի հետ համատեղ»։

Նախարարի խոսքերով ասած, «սակավաթիվ ելուզակային կազմավորումների եւ ահաբեկիչների ձեռքում է դեռեւս մնում շրջապատված եւ շրջափակված Գրոզնին»։ «Չեչենական ելուզակային կազմավորումների ոչնչացումը պլանաչափորեն է իրականացվելու Չեչնիայի լեռնային շրջաններում», ավելացրել է նա։

«Ես կարծում եմ, որ Գրոզնիում չեչեններն իրենք հաշիվ կտեսնեն ելուզակների հետ», ասել է Իգոր Սերգեեւը։

Նախարարը նշել է, որ «Դաշնային զորքերը Չեչնիայում ավարտում են հակաահաբեկչական ռազմական գործողության «երրորդ փուլի ակտիվ շրջանը»»։

Բաքվում Կազիմիրովին չեն սիրում

ԲԱՔՈՒ, 13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Դեկտեմբերի 11-ին Ռուսաստանից ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահ Նիկոլայ Գրիբկովի հետ Երեւան է ժամանել նաեւ ԵԱՀԿ ՄԽ-ում Ռուսաստանի առաջին ներկայացուցիչ դեսպան Վլադիմիր Կազիմիրովը։

Ինչպես հաղորդում է Բաքվի MPA գործակալությունը, թեեւ պաշտոնական հաղորդումներ չեն ստացվել ռուսական պատվիրակության կազմում Վ. Կազիմիրովի ժամանման կարգավիճակի մասին, դիտորդները գտնում են, որ Ռուսաստանը ցանկանում է ետ բերել բաց թողածը ղարաբաղյան կարգավորման գործընթացում եւ այդ պատճառով պահանջել է փորձառու դիվանագետի։ Բաքվում Կազիմիրովին համարում են անցանկալի անձ ՄԽ ռուսական պատվիրակության կազմում։ Արտաքին քաղաքականության հարցերում Ադրբեջանի նախկին պետխորհրդական Վաֆա Գուլուզադեի կարծիքով, «բոլոր աղետները հակամարտության քաղաքակիրթ կարգավորման առնչությամբ կապված են Կազիմիրովի անվան հետ»։ Այս դիվանագետը, ընդգծել է Գուլուզադեն, «ղարաբաղյան խնդրի կարգավորման արգելակման տարբեր բաների հայտնագործման վարպետ է»։ Կազիմիրովի վերադարձը Գուլուզադեն գնահատում է որպես նրա վկայություն, որ Ռուսաստանը չի ցանկանում հանել իրավիճակի կարգավորումը տարածաշրջանում։

Եվրամիությունը նոր հազարամյակի նախաշեմին

ՀԵԼՍԻՆԿԻ, 13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Դեկտեմբերի 11-ին Հելսինկիում ավարտված Եվրամիության գագաթնաժողովում ընդունվել են մի շարք հիմնարար որոշումներ, այդ թվում եւ առաջգա հազարամյակում ԵՄ գործունեության ռազմավարության առնչությամբ։ Գագաթնաժողովի ամփոփիչ հայտարարագրում արտացոլված է ԵՄ ընդլայնման, ԵՄ անդամության թեկնածու երկրների թվի մեծացման որոշումը, եվրոպական պաշտպանության նոր հայեցակարգի վերաբերյալ որոշումը, ԵՄ դիրքորոշումը Չեչնիայի, հարկային քաղաքականության եւ այլ խնդիրների վերաբերյալ։

ԵՄ անդամության թեկնածուի կարգավիճակ ունեցող երկրների թիվը 6-ից հասցվել է 13-ի։ Մասնավորապես, ինչպես հաղորդում է «Ռոյթեր» գործակալությունը, Հունաստանը չի խոչընդոտել Թուրքիայի թեկնածությանը։ Բայց եւ, իր հերթին, Հունաստանը [illegible]ել է նրան, որ Կիպրոսին թույլատրվի ԵՄ-ին լիիրավ անդամության հայտ ներկայացնել, ինչը խիստ հակազդեցություն է առաջացրել ինքնակոչ Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հանրապետության եւ նրա ղեկավար Ռաուֆ Դենքթաշի կողմից։ Պրն. Դենքթաշը «Ասոշիեյթեդ պրեսին» հայտարարել է. «Խոսք կարող է լինել Կիպրոսի հունական մասի վերաբերյալ, բայց ոչ մի ձեւով Կիպրոսի մասին»։ Ձեռք է բերվել համաձայնություն, որ 2002 թ. ԵՄ կսկսի նոր անդամների ընդունելությունը եւ մտադիր է անդամ երկրների թիվը հասցնել 28-ի։

Առանձին որոշում է ընդունվել եվրոպական անվտանգության հայեցակարգի հարցի վերաբերյալ։ Ըստ համաձայնագրի, կձեւավորվի արագ հակազդման եվրոպական բանակ՝ բաղկացած 50-60 հազար մարդուց, որն ընդունակ կլինի լուծել խաղաղարարական խնդիրներ, խաղաղության պահպանման հարցեր, մարդասիրական առաքելություն։ Ըստ որում, քաղաքականապես, նոր բանակը բացարձակապես անկախ կլինի ՆԱՏՕ-ից, բայց եւ պատրաստ լիարժեք համագործակցության ՆԱՏՕ-ի անդամ երկրների հետ։

ԵՄ-ն հանդես է եկել հայտարարությամբ, որով դատապարտվում է «զինված ուժերի անհամաչափական եւ անհամարժեք օգտագործումը Չեչնիայում, ինչպես նաեւ այն վերջնագիրը, որ Ռուսաստանի ԶՈՒ կողմից ներկայացվել է Գրոզնու խաղաղ բնակիչներին»։ Հայտարարության մեջ նշվում է, որ եթե Ռուսաստանը անտեսի ԵՄ հայտարարությունը, Եվրամիությունն իրեն իրավունք է վերապահում ՌԴ-ի հետ վաղորոք կնքված համաձայնագրերը լուծարելու, ինչպես նաեւ Ռուսաստանում ստացվող կառավարական օգնությունը վերափոխելու մարդասիրականի։

Սու-25 մարտական ինքնաթիռ է խփվել Չեչնիայում

ՄՈԶԴՈԿ, 13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Սու-25 մարտական մի ուղղաթիռ, որը ելուզակային անօրինական զինված կազմավորումների հայտնաբերման մարտական խնդիր էր կատարում, այսօր, մոտավորապես ժամը 13-ին Չեչնիայի Շատոյի շրջանում գնդակոծվել է զենիթային կայանքով։ Ինչպես ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին հաղորդեցին զինվորական աղբյուրները, մեքենան խփվել է, օդաչուն՝ արտանետվել։

Ներկայումս որոնման փրկարար աշխատանքներ են տարվում։

Ուշադրություն բանկիրներին

«Ազգի» վաղվա համարում տպագրվելու է

Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի «ՀՀ տարածքում արժութային կարգավորումը եւ վերահսկողությունը» կանոնակարգ 8-ում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին ՀՀ ԿԲ-ի խորհրդի 17.11.1999 թ. թիվ 186 որոշումը, որով փոփոխություններ են կատարվել արժութային դիլերների եւ արտարժույթի փոխանակման կետերի լիցենզավորման, գործունեության կարգավորման եւ ՀՀ ԿԲ-ի կողմից վերահսկողության ընթացակարգերում։

ԱՍՈՒԼԻՍ

«Ես օդում չեմ կրակում... Ինչ-որ տեղ ճիշտ բաներ էլ ենք արել»

Հավաստիացրեց Սերժ Սարգսյանն իր նոր կարգավիճակով

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

«Ես ուղղակի զարմացած եմ բոլոր այն մարդկանց վրա, ովքեր լուրջ են վերաբերվում այն հանգամանքին, որ Ղարաբաղից կամ տանկ, կամ ԲՄՊ, կամ չգիտեմ ինչ կարող է գալ դեպի Հայաստան։ Միշտ հակառակն է եղել, Հայաստանից են տանկեր գնացել Ղարաբաղ, որովհետեւ ճակատն այնտեղ էր։ Տանկերը Ղարաբաղից գալիս են Երեւան, ի՞նչ անեն... Դուք մի հավատացեք մեծ զորավարներին, ռազմական գործիչներին, որոնք ասում են, թե վտանգ կար Ադրբեջանի կողմից հարձակման, դրա համար տանկերով Երեւանը շրջապատել են», ի պատասխան «Ազգի», հավաստիացրեց ազգային անվտանգության նախկին նախարար Սերժ Սարգսյանը, որը երեկ Ռոբերտ Քոչարյանի նստավայրում իր առաջին ասուլիսն անցկացրեց նոր կարգավիճակով՝ ՀՀ նախագահի աշխատակազմի ղեկավար եւ անվտանգության խորհրդի քարտուղար։ Սերժ Սարգսյանը լրագրողների հետ իր այս հանդիպումն սկսեց ուղղակի հարց ու պատասխանից, եւ ակնհայտ էր, որ հոկտեմբերի 27-ի դեպքերը եւ դրանց հետագիծը շարունակում են ճնշել նրան։ Հոկտեմբերի 27-ից հետո ամենատագնապալին Սերժ Սարգսյանի համար եղել է բանակի կողմից տանկերի տեղաշարժումը։ Երբ մենք հարցրինք, թե որքանո՞վ են համոզիչ Հայաստանի բանակի կողմից տանկերով Երեւանը շրջապատելուն ի պատասխան ԼՂՀ բանակի հրամանատար Սամվել Բաբայանի ձգտումը՝ Ղարաբաղից տանկեր ուղարկել դեպի Երեւան, ինչի մասին մամուլով խոստովանել է ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանը, Սերժ Սարգսյանը պատասխանեց. «Հրաման կա ստորագրված Սամվել Բաբայանի տեղակալի կողմից, եթե ԼՂՀ նախագահն է ասում, ուրեմն պետք է հավատալ, բայց պետք է ունենալ բացատրություններ, ի՞նչ է նշանակում տանկ տեղաշարժել եւ կոնկրետ դեկտեմբերի 3-ի հրամանով ի՞նչ էր նախատեսվում... Ես եղել եմ ԼՂ ինքնապաշտպանության կոմիտեի նախագահ, եւ ՀՀ պաշտպանության նախարար։ Պատերազմի տարիներին՝ Ադրբեջանի կողմից հարձակման ժամանակ, երբեք Երեւանում տանկ չենք տեղաշարժել, միգուցե սխալ ենք արել, բայց գոնե այդ պատերազմում չենք պարտվել, ուրեմն, ինչ-որ տեղ ճիշտ բաներ էլ ենք արել», ներքին վիրավորանքը դժվարությամբ զսպելով եզրափակեց Սերժ Սարգսյանը։

Տես ▸ էջ 3

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ընթացիկ

Սկիզբը էջ 1

Վարդան Օսկանյանը համոզված է. «Հոկտեմբերի 27-ին արտաքին որեւէ ուժ որեւէ կերպ չի մասնակցել»

Հոկտեմբերի 27-ը, ինչպես նշվում էր դեռեւս ստամբուլյան գագաթաժողովից առաջ եւ նշվում է նաեւ այժմ, այսօրվա դիրքերից, ակնհայտորեն դանդաղեցրեց ղարաբաղյան հարցի լուծումը՝ սառեցնելով արդեն նկատելի երկկողմ ոգեւորությունը: Դեպքին հաջորդած լռությունը ղարաբաղյան խնդրի առնչությամբ կարելի է դիտարկել որպես Հայաստանի վարած ժամանակավոր խաղաղականություն, քանի դեռ լիակատար վստահությամբ չի երաշխավորվել երկրի ներքաղաքական կայունությունը. այս մասին Մինսկի խմբի համանախագահներին մինչ այժմ էլ հիշեցնում է հայկական կողմը: «Հայաստանը պատրաստ չէ լուրջ ու վճռորոշ տեղաշարժերի արցախյան հիմնախնդրում՝ մինչեւ լիովին ուշքի չգա ցնցումից», նույն նախազգուշացնող ու զգոնացնող ենթատեքստով ասաց Վարդան Օսկանյանը: Ինչ վերաբերում է համանախագահների օրերս տարածաշրջան կատարած այցելությանը, ապա պրն Օսկանյանը հերքեց այն կարծիքը, թե նրանք ժամանել էին խնդրի կարգավորման նոր տարբերակ առաջարկելու. «Այցը, ինչպես մեզ հայտարարվել էր դեռեւս Ստամբուլում, զուտ խորհրդատվական բնույթի է», ճշգրտեց նա: Սակայն, քանի որ Ադրբեջանը մերժել է Մինսկի խմբի մշակած համաձայնության վերջին տարբերակը, ապա համանախագահներն առաջիկայում հանդես կգան նոր առաջարկությամբ՝ մեզ առայժմ անհայտ:

Վերջերս արտգործնախարարն արագընթաց այցեր կատարեց Ռուսաստան եւ Իրան, ինչը ոչ միայն Հայաստանում, այլ երկրներում էլ հետաքրքրական մեկնաբանությունների ալիք բարձրացրեց: Այս այցերն, ըստ էության, շարունակությունն էին ՀՀ նախագահի՝ Ստամբուլում արտասանած ելույթի հիմնադրույթների եւ Հայաստանի՝ էական ձեւափոխումներ կրող արտաքին քաղաքականության: Այս նոր սկզբունքների եւ մոտեցումների հիմքը պարզ է՝ իրավիճակը տարածաշրջանում չափազանց արագ է փոփոխվում, եւ անհրաժեշտ է ճկունություն հանդես բերել: Պրն Օսկանյանի անցողիկ մի նախադասությունից տեղեկացանք, որ Հայաստանի արտաքին քաղաքականության ազդած գործոնները նոր սկզբունքների ձեւով կարտահայտվեն նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդրի շուրջ մեր վարած բանակցություններում: Վերադառնալով Ռուսաստան եւ Իրան կատարած այցերին՝ նշենք, որ դրանք, տարածաշրջանային փոխակերպումներից ելնելով, նպատակ ունեին աշխուժացնելու Կովկասում հզոր ազդեցություն ունեցող եւ մեր անմիջական հարեւանը հանդիսացող երկու մեծ տերությունների հետ հարաբերությունները՝ այս անգամ արդեն հարավկովկասյան երեք հանրապետությունների հետ համատեղ ու հավասարաչափ համագործակցության հիմքով:

Թե որքանով է հավանական նման անհամատեղելի համագործակցությունը՝ դժվարանում ենք գնահատել: Սակայն պրն Օսկանյանը, որը վերջերս կանոնավորապես հանդիպումներ է ունեցել մի քանի երկրներում, փաստում է, թե համատեղ ձեռնարկումների կազմակերպմանը յուրաքանչյուրն էլ համակարծիք է: Անշուշտ, չեն շրջանցվի նաեւ տարածաշրջանային անվտանգության համակարգին առնչվող հարցերը: Այնուամենայնիվ, փոքր-ինչ դժվար իրագործելի է թվում նման ձեռնարկումը, քանի որ խոսքը վերաբերում է Ռուսաստանի, Թուրքիայի, Իրանի, Վրաստանի, Հայաստանի, Ադրբեջանի համագործակցությանը՝ թերեւս նաեւ մեկ «ճամբարում»:

Թուրքիայի հետ հարաբերություններն, ի դեպ, էական բարելավման ճանապարհին են: Պրն Օսկանյանը որպես միակ խոչընդոտ՝ մեր դիվանագիտությանն առ այսօր «չընկրկված», նշեց այն իրողությունը, որ Թուրքիան, ի վերջո, այդպես էլ չկարողացավ Հայաստանի հետ իր հարաբերությունները դիտարկել ղարաբաղյան հիմնախնդրից անկախ: Սակայն հայ դիվանագետներն այդ ուղղությամբ, միեւնույն է, շարունակելու են գործել. Վարդան Օսկանյանի առաջիկա հանդիպումը թուրքական կողմի հետ կայանալու է Բրյուսելում, ՆԱՏՕ-ի շրջանակներում նախատեսված հավաքի ժամանակ:

Իրանի հետ Հայաստանի հարաբերություններում մեծ աշխուժություն է նախատեսվում, քանի որ Իրանը, Հայաստանի ռազմավարական մերձավոր դաշնակիցը հանդիսանալով, նաեւ բավական մեկուսացած է տարածաշրջանային իր հարեւաններից: Դա անդրադառնում է նաեւ Հայաստանի վրա, որը շատ հարցերում մեծապես կախում ունի Իրանից: Պրն Օսկանյանի պարզաբանմամբ՝ Հայաստանն ամեն ջանք ներդնելու է, որպեսզի Իրանը դառնա ՏՐԱՍԵԿԱ-ի ծրագրում ներգրավված երկիր. «Սա մեր առաքելությունն է», ասաց նախարարը: Ըստ ամենայնի, Հայաստանը եւս անմասն չի մնա այս ծրագրից, քանզի պետք է արձանագրենք, որ ՏՐԱՍԵԿԱ-ի գաղափարի եւ Բաքվում կայացած համաժողովի սկիզբն էր ոգեւորիչ, իսկ ներկայումս ծրագիրը դանդաղել ու ասես լճացում է ապրում: Ճանապարհային միջանցքների այս ծրագիրը, սակայն, գործնական փուլում թե տեսական, շարունակում է մնալ մի շարք երկրների հետաքրքրության առարկան, ինչի հերթական ապացույցն էլ Բուլղարիայի նախագահ Ստոյանովի տարածաշրջան կատարած այցն էր եւ հայ-բուլղարական տնտեսական համաձայնագրի ստորագրումը:

Պրն Օսկանյանն անդրադարձավ նաեւ ռուս-ամերիկյան օրավուր լարվող հարաբերություններին եւ Հայաստանի դիրքորոշմանը ստեղծված հանգամանքներում: «Մեր դիվանագիտության մեծ հաջողություններից մեկն է, որ մինչ այժմ կարողացել ենք հավասարակշռված պահել Ռուսաստանի եւ Մ. Նահանգների հետ մեր հարաբերությունները, ինչը չափազանց դժվար է հասկանալ սառը պատերազմի մթնոլորտում», նշեց պրն Օսկանյանը՝ միաժամանակ հավելելով, որ նույնպիսի հավասարակշիռ հարաբերություններ են զարգացել եւ ՆԱՏՕ-ի, եվրոպական խորհրդի խաղաղական կառույցների հետ: Սակայն, ըստ արտգործնախարարի, երբ ռուս-ամերիկյան լարվածությունն առաջիկայում հանգեցնի վերջնական խզման, Հայաստանն էլ ակամա կկանգնի հստակ կողմնորոշման. ուժերից մեկի նախընտրության անհրաժեշտության առջեւ: Այս առիթով հիշեցվեց Վրաստան-Թուրքիա-Ադրբեջան դաշինքը: Սակայն Հայաստանն, ի տարբերություն հարավկովկասյան մյուս երկու երկրների, երբեք չի ունեցել միաբեւեռ կողմնորոշում, ինչի անհրաժեշտության դեպքում պիտի խելամտորեն գործենք:

Եվրախորհրդին մեր հանրապետության անդամակցության հարցին պրն Օսկանյանը լավատեսական հեռանկար «կցեց»: Անդամակցությանը մինչ օրս խոչընդոտել է Ղարաբաղի չլուծված հարցը, բայց այժմ, երբ Հայաստանն, անկախ հիշյալ հիմնախնդրից, Թուրքիայի հետ հարաբերություններ է զարգացնում եւ փոխզիջումային այլ քայլերի դիմում, պարզ է դառնում, որ անդամակցությունը կկայանա. ժամկետը, ենթադրաբար, հաջորդ տարվա առաջին կեսն է: Ռուսաստան-Բելառուս-Հայաստան հնարավոր միության մասին շրջող ենթադրությունները պրն Օսկանյանը հերքեց: Իսկ ղարաբաղյան հիմնախնդրի լուծումով նախատեսված փոխզիջումներին անդրադառնալով՝ արտգործնախարարը ճշգրտեց, որ ինքը մինչ այժմ առիթ է ունեցել խոսելու ոչ թե Հայաստանի կողմից տարածքային զիջումների, ինչում իրեն բյուրիմացաբար վկայակոչում են, այլ՝ ընդամենը 3-5 կմ տարածքով անվտանգության գոտի ստեղծելու մասին: Իսկ թե իրականում ինչ փոխզիջումներ են սպասվում, ըստ ամենայնի, կիմանանք շատ շուտով:

ԵԱՀԿ

Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների նախաձեռնությունները լրացուցիչ իմաստավորում են պահանջում

ԵՐԵՎԱՆ, 13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ: Երեւան կատարած իրենց այցի ընթացքում ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահները չեն քննարկել Հայաստանի նախագահի առաջարկությունը՝ կապված տարածաշրջանային անվտանգության համակարգ ստեղծելու հետ, ինչպես նաեւ Ադրբեջանի նախագահի նախաձեռնությունները, որոնք առնչվում են Հարավային Կովկասի անվտանգության եւ համագործակցության վերաբերյալ պայմանագրի ստորագրմանը: Բոլոր երեք համանախագահների անունից այդ մասին հայտարարել է Մինսկի խմբի Ռուսաստանի ներկայացուցիչ Նիկոլայ Գրիբկովը՝ պատասխանելով թղթակցի խնդրանքին՝ հայտնելու Ռուսաստանի, ԱՄՆ-ի եւ Ֆրանսիայի վերաբերմունքը Ռոբերտ Քոչարյանի եւ Հեյդար Ալիեւի վերոհիշյալ առաջարկությունների նկատմամբ:

«Անկեղծ ասած, չգիտեմ, միգուցե իմ պաշտոնակիցներն ինձ ուղղեն, մենք այնքան էլ տեղյակ չենք, թե ինչ է ենթադրվում այդ երկու նախաձեռնությունների տակ: Ինձ միայն հայտնի է, որ վերջիններս առաջադրվել են ԵԱՀԿ Ստամբուլի գագաթաժողովում՝ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների ելույթների ժամանակ: Սակայն Հայաստանում կայացած մեր հանդիպման ընթացքում դրանք չեն քննարկվել, եւ ես չեմ կարծում, որ վերջիններս կքննարկվեն Ադրբեջանում: Դրանք բարդ հարցեր են, որոնք պահանջում են լրացուցիչ իմաստավորում, եւ այսպես, անխորհրդաբար, իհարկե, դրանք չի կարելի լուծել», նշել է ռուս դիվանագետը:

Նշենք, որ ՌԴ ԱԳ նախարար Իգոր Իվանովն ավելի վաղ հայտարարել էր, որ «Ռուսաստանը պաշտպանում է Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի նախաձեռնությունը՝ Հարավային Կովկասում տարածաշրջանային անվտանգության ընդհանուր համակարգ ստեղծելու վերաբերյալ»: Մոսկվայում ՍՆԱՐՔ-ի սեփական թղթակցին այդ մասին հայտնել էր Իգոր Իվանովը ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի հետ դեկտեմբերի 6-ին կայացած հանդիպման ավարտից հետո:

«Ռուսաստանը միշտ կողմ է եղել նրան, որպեսզի Կովկասը լինի խաղաղության, անվտանգության, կայունության եւ համագործակցության գոտի», ընդգծել է Իվանովը: Ռուսաստանը պատրաստ է Կովկասի բոլոր խնդիրները լուծել տարածաշրջանային այլ պետությունների հետ համատեղ ջանքերով, եւ այդ հարցը բավականին հրատապ է համարում: ՌԴ արտգործնախարարն ընդգծել է, որ Կովկասի բազմաթիվ հակամարտությունների կարգավորումը հնարավոր է բազմակողմանի տարածաշրջանային համագործակցության մեխանիզմների ձեւավորման եւ գործի դնելու ճանապարհով: Իվանովի խոսքերով, այդ խնդիրը իր հայ պաշտոնակցի հետ կայացած բանակցությունների հանգուցային թեմաներից մեկն էր:

Հայաստանի արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանն իր հերթին պատասխանելով ՍՆԱՐՔ-ի սեփական թղթակցի հարցին, հայտարարել է, որ պաշտոնական Երեւանի արտաքին քաղաքականության կուրսը հետապնդում է Կովկասի տարածաշրջանի բոլոր պետությունների հետ խաղաղության, կայունության եւ համագործակցության հաստատման նպատակ: «Մենք փորձում ենք այնպիսի քաղաքականություն վարել, որի արդյունքը լինի տարածաշրջանում տարբեր շահերի դրական հատումը եւ համագործակցությունը, ինչպես նաեւ առճակատման բացառումը», ընդգծել է ՀՀ արտգործնախարարը: Վարդան Օսկանյանն ընդսմին նշել է, որ պաշտոնական Երեւանը հավատարիմ է մնում իր արտաքին քաղաքականության փոխլրացման եւ հավասարակշռության սկզբունքին:

Պայմանը պայման է, իսկ ջեռուցումը թանկ հաճույք է

ԵՐԵՎԱՆ, 13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ջեռուցման սեզոնն արդեն սկսվել է, սակայն Երեւանում ջեռուցվում է ընդամենը 63 շենք, ընդ որում դրանցից 49-ի համար այն իրականացնում է Երեւանի ՋԷԿ-ը նախատեսված 100-ի փոխարեն: Դրանցից 28-ը գտնվում են Շենգավիթի, իսկ 21-ը Էրեբունու համայնքներում: Մյուսները զրկված են այդ թանկ հաճույքից անհրաժեշտ թվով կանխավճար չմուծելու, հետեւաբար պայմանագրեր չկնքելու պատճառով:

ՀՀ քաղաքաշինության «Ջերմային էներգիա» փակ բաժնետիրական ընկերության տնօրեն Ռոբերտ Բուղդարյանն ասաց, որ արդեն բնակիչների հետ կնքվել է 14 հազար պայմանագիր, եւ ընդհանուր առմամբ վճարված է 35 մլն 400 հազար դրամ: Ի դեպ, պայմանագրերը կնքվել են մեկ քառակուսի մետրի համար ոչ թե 1400, այլ 900 դրամով, ինչպես անցած տարի: Դա, պրն Բուղդարյանի խոսքերով, քաղաքապետարանների եւ ավագանիների որոշումն է, ըստ որի վերջիններս հանձն են առել իրենց բյուջեների հաշվին փակել տարբերությունը: «Ջերմային էներգիա» ՓԲԸ-ի կողմից ջեռուցվում է Նոր Նորքի համայնքի 14 բնակելի շենք, ինչպես նաեւ մեկական դպրոց եւ հիվանդանոց: Միայն այս համայնքում կնքվել է 4 հազար 300 պայմանագիր, եւ վճարվել է 3 մլն 900 հազար դրամ կանխավճար:

Մեր այն հարցին, թե ինչ է սպասվում մյուս շենքերին, որոնք պարտքերի պատճառով դեռեւս չեն ջեռուցվում, պրն Բուղդարյանն ասաց. «Պայմանն այսպիսին է. բնակիչները պետք է պայմանագրեր կնքեն եւ վճարեն 30 տոկոս կանխավճարը այս տարվա ջեռուցման սեզոնի համար»: Միայն այս «պայմանը» 70 տոկոսով կատարելու դեպքում մյուս շենքերը կապահովվեն ջեռուցմամբ: Բացի այդ, նախորդ տարիներից մնացած պարտքերի գոնե 20 տոկոսը բնակիչները պետք է մարեն ջեռուցման սեզոնի ավարտից հետո մինչեւ մյուս տարվա օգոստոս ամիսը ներառյալ:

Պայմանը պայման, իսկ ձմեռն արդեն իր իրավունքների մեջ է մտել, մինչդեռ Նոր Նորքի համայնքում կնքված պայմանագրերի քանակը (4300) դեռեւս շատ հեռու է 70 տոկոս կազմելուց, որի համար անհրաժեշտ է կնքել եւս մոտ 10 հազար պայմանագիր: Դեռեւս հայտնի չէ, կհասցնե՞ն արդյոք բնակիչները մինչեւ ջեռուցման սեզոնի ավարտը հասնել այդ ցուցանիշին, «կարեւորն» այն է, որ ըստ պայմանի, 70 տոկոսի սահմանը հատելուց հետո քաղաքապետարանը պատրաստ է ապահովել ջեռուցմամբ: Հուսանք, որ դա չի լինի ամռանը:

ԳՅՈՒՄՐԻ

Ոճրագործները գթացին միայն աղջնակին

ԳՅՈՒՄՐԻ, 13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Գյումրիի Պարոնյան փողոցի թիվ 59 տանը դեկտեմբերի 11-ին տեղի է ունեցել ողբերգություն. հրազենի կրակոցներով սպանվել են ընտանիքի երեք անդամները՝ ամուսինը՝ Ռաֆիկ Անանյանը, նրա կինը եւ աղջիկը:

Ոճրագործները գթացել են միայն Անանյանների 1,5 տարեկան թոռնուհուն, որին հարեւանները գտել են արնաշաղախ մոր անկողնում: Ըստ հարեւանների, իրենք լսել են կրակոցները եւ հայտնել ոստիկանություն: Առայժմ դրդապատճառներն անհայտ են:

Փաստի առթիվ հարուցվել է քրեական գործ, որը վարում է Շիրակի մարզային դատախազությունը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ը տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 529353, AT&T (3742) 151065
e-mail INTERNET azg@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ. 529221
Տնօրէն
ՀՐԱՅՐ ՁՕՐԵԱՆ /հեռ. 562863
Համակարգչային
ծառայություն /562941
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածք
«Ազգ» թերթի
Ցրումը «Ազգին» պատկանում է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ ընթացիկ

Ռոբերտ Քոչարյանը նպատակ չունի հրաժարական տալու

Սերժ Սարգսյանը պարզաբանեց, որ հոկտեմբերի 27-ին ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանի հրավերով մեկնել է Ղարաբաղ՝ ինչ-ինչ հարցեր լուծելու, բայց ոչ Սամվել Բաբայանի տեղակալի կամ նրա շրջապատից որեւէ այլ մեկի ձերբակալության համար: Վազգեն Սարգսյանի եւ Կարեն Դեմիրճյանի սպանության մասին իմացել է հոկտեմբերի 27-ին՝ 17:25, արբանյակային հեռախոսակապով ԱԱ փոխնախարարից: Նույն պահին ցուցում է տվել ուղղաթիռ ուղարկել Մարգարյանին սպանողը կարող է բեղավոր կամ անբեղ լինել. Անդրանիկ Քոչարյանը, ինչպես եւ շատերը Հայաստանում, բեղավոր է: Կասկածամտությունը եւ փոխադարձ անվստահությունը Հայաստանում ոչ միայն չի փարատվում, այլեւ խորանում է: «Երկրապահի» համագումարում մեղադրանքներ հնչեցին Սերժ Սարգսյանի եւ Ռոբերտ Քոչարյանի հասցեին, բայց ուղղակի ամբաստանություն հոկտեմբերի 27-ին նրանց մասնակցության վերաբերյալ չեղավ: «Հայոց աշխարհի» նույն հարցազրույցում Սերժ Սարգսյանը հայտնել էր, որ պաշտպանության նախարարության եւ թիկունքի կառույցում կան նը նպատակ չունի հրաժարական տալու: «Իրավունքը» փորձում էր Սերժ Սարգսյանից փաստացի խոստովանություն կորզել, թե այսօր Ռոբերտ Քոչարյանը լիովին չի վերահսկում իրավիճակը: Սերժ Սարգսյանը զուսպ նշեց. «Երեւի թե ինչ-որ ժամանակաշրջանում, ինչ-որ խնդիրներ չեն լուծվում», բայց Ռ. Քոչարյանին անմիջապես առնչվող բոլոր հարցերը խորհուրդ տվեց ուղղել անձամբ նախագահին, որը մտադիր է որոշ ժամանակ անց հանդիպել լրագրողներին: Պատասխանելով **«Ազգին»**, նա հստակեցրեց, որ Ռ. Քոչարյանի ցուցումով 1-1,5 ամիս հետո ինքը կներկայացնի ԱԽ կառույցի գործունեու-

ԱՍՈՒԼԻՍ

«Ես օդում չեմ կրակում... Ինչ-որ տեղ ճիշտ բաներ էլ ենք արել»

Գորիս: Հորադիզից 19:30 հասել է Գորիս, բայց Ղարաբաղից 3 ուղղաթիռ է թռել դեպի Հայաստան եւ այդպես էլ վայրէջք չեն կատարել իրենց վերցնելու: Ի վերջո, միայն 23:15 Սերժ Սարգսյանը կարողացել է հասնել Սժ: Դեկտեմբերի 11-ին «Հայոց աշխարհ» օրաթերթին տված իր հարցազրույցում Սերժ Սարգսյանը համարձակորեն պնդում էր, որ իր ղեկավարած համակարգի մեղքը մեծ չի համարի, եթե պարզվի նախաքննության արդյունքում, որ Վազգեն Սարգսյանի եւ Կարեն Դեմիրճյանի ու մնացյալների սպանությունը մշտապես Վազգեն Սարգսյանի կողքին գտնվող եւ նրա շրջապատի մարդկանց կողմից է կատարվել: Պատասխանելով մեր հարցին, թե արդյոք իր ղեկավարած նախարարության կառույցը մինչեւ հոկտեմբերի 27-ը որեւէ ահազանգ չի ստացել՝ ծրագրվող ահաբեկչության մասին, ի մասնավորի Վազգեն Սարգսյանի անմիջական շրջապատի առնչությամբ, Ս. Սարգսյանը հավաստեց, թե որեւէ լուր կամ ահազանգ չի եղել, իսկ ավելի ուշ վերստին անդրադառնալով իր համակարգին ուղղված դժգոհություններին, ասաց. «Ես չգիտեմ անվտանգության համակարգ, որը խոցելի չլինի, անվտանգ անվտանգության համակարգ հնարավոր չէ ստեղծել», եւ վկայակոչեց ԱՄՆ օրինակը, ուր սպանեցին նախագահ Քենեդիին, ՌԴ օրինակը, ուր մի շարք շենքեր պայթեցրին: Վազգեն Սարգսյանի անմիջական շրջապատի առնչությունը հոկտեմբերի 27-ի դեպքերին, անշուշտ, վարկածներից մեկն է, բայց ուշագրավ է, որ այս վարկածի մասին առաջինը հրապարակավ հիշատակում է Սերժ Սարգսյանը: Երբ «Իրավունք» շաբաթաթերթը փորձեց Մուրադ Կիրակոսյանի անվան հետ կապել 97 թ.-ին իրանցի գործարարների 1000 տոննա շաքարավազով գնացքի թալանը, իսկ Վազգեն Սարգսյանի խորհրդական Անդրանիկ Քոչարյանին՝ Արծրուն Մարգարյանի սպանությանը, Սերժ Սարգսյանը դիվանագիտորեն ձեռնպահ մնաց անուններ հրապարակելուց, միայն կեսկատակ-կեսլուրջ նշեց, թե Արծրուն «ալան-թալանի» բազմաթիվ դեպքեր: Երբ **«Ազգը»** հարցրեց, թե այդ դեպքում ինչո՞ւ մինչ այժմ ոք չի պատժվել եւ միայն այսօր է նախկին ՆԳ եւ ԱԱ նախարարը հրապարակավ խոսում ՊՆ համակարգում հանցագործությունների մասին, Սերժ Սարգսյանն ընդգծեց, որ այդ հարցերը մշտապես գտնվել են համապատասխան ատյանում. «Ես օդում չեմ կրակում, ես ասում եմ բաներ, որ ժամանակին եղել են եւ գրավոր գործեր են հարուցվել»: Հանդիմակաց հարցին, թե գուցե Սերժ Սարգսյանի հնարավորությունները թույլ չե՞ն տվել այդ գործերն ավարտին հասցնելու, ԱԽ նորընծա քարտուղարն արձագանքեց. «Մեզանից յուրաքանչյուրը կարող է իր եզրակացությունը կատարել, բայց հիմա էլ իմ հնարավորությունները հերիքում են»:

«Հիմա էլ իմ հնարավորությունները հերիքում են»

ԱԽ-ն մինչ այսօր առանցքային կառույց չի եղել, եւ երբ «Իրավունք» շաբաթաթերթը Սերժ Սարգսյանի նշանակումը ԱԽ քարտուղար համարեց կառույցը հզորացնելու քայլ եւ առաջարկեց նրան նախագահական շենքը դարձնել իշխանության հիմնական կենտրոններից մեկը, Սերժ Սարգսյանը պայծառացավ. «Ես մինչեւ հիմա կարծում էի, որ պաշտոնն է մարդու կշիռը մեծացնում, իսկ որ պաշտոնի կարգավիճակը կարող է մարդու շնորհիվ մեծանալ, ուրախ եմ, որ այդպես ես մտածում»: ԱԽ քարտուղարը իրավացիորեն չհամաձայնեց հարցադրման երկրորդ մասին, ընդգծելով, թե հարկ չկա նախագահի նստավայրը դարձնել իշխանության հիմնական կենտրոններից մեկը, քանզի ըստ Հայաստանի Սահմանադրության՝ հանրապետության նախագահն է երկրի գլուխը. «Էն գլխից մեր հիմնական օրենքով, Սահմանադրությամբ այս շենքը միշտ էլ իշխանության կենտրոնն է: Հայաստանի գլուխը ՀՀ նախագահն է»: Ս. Սարգսյանը միանշանակ էր՝ Ռոբերտ Քոչարյանի թյան ծրագիր, Հայաստանի անվտանգության հայեցակարգի բաղկացուցիչ մասերից մեկը, որից հետո մենք կկարողանանք եզրակացնել. «Ինչպես է մտածում ԱԽ քարտուղարն այդ իրավունքներն ու պարտականություններն օգտագործել երկրի անվտանգության խնդիրները լուծելիս»: Ռոբերտ Քոչարյանի հրահանգով ԱԽ աշխատակազմում պետք է ընդգրկվեն փորձառություն եւ ազդեցություն ունեցող դեմքեր: Մեր կողմից հստակեցնենք, որ ՀՀ Սահմանադրությամբ ԱԽ-ն զուտ խորհրդակցական մարմին է եւ չունի գործադիր լծակներ, այսինքն՝ առանց սահմանադրական փոփոխությունների անհնար է ԱԽ-ն վերածել այնպիսի հզոր կառույցի՝ իշխանական բեւի, ինչպիսին Ռուսաստանի կամ Վրաստանի ԱԽ-ն է:

Իշխանությունների հիմնական բեւ[illegible] վերաբերմամբ նշենք «Առավոտի» հարցը, որը մեջբերեց Ալբերտ Բազեյանի ԵԿՄ 4-րդ համագումարի ելույթից՝ ուր ՆԳ եւ ԱԱ կառույցները քննադատվել էին հանիրավի քաղաքականացված գործունեության համար, դրա հետեւանքով հավուր պատշաճի չեն իրականացնում իրենց բուն խնդիրները, այլ վերարտադրում էին իշխանությունը՝ մասնավորապես ընտրություններին մասնակցելով: Սերժ Սարգսյանը հակիրճ էր՝ իր ղեկավարած մարմինները զբաղվել են ընտրություններով միայն օրինականության եւ Սահմանադրության շրջանակներում՝ նպաստելով դրանց օրինական կազմակերպմանը. «Եթե որեւէ մեկը ընտրվել է ՆԳ, ԱԱ կամ իմ աջակցությամբ, թող ձայն հանի», հռետորական այս հարցադրումն անշուշտ կմնա անպատասխան: Ընդհանուր առմամբ, երկրապահներից Սերժ Սարգսյանը որեւէ դժգոհություն չուներ. «Պրոբլեմը ոչ թե հրամանատարների մեջ է, այլ հրամանատարամերձ մարդկանց»: Նրանց Սերժ Սարգսյանը նշավակեց արցախյան պատերազմի հաջողություններն անարդար սեփականաշնորհելու մեջ: Հայաստանում սեփականաշնորհումը ձախողակ էր թե՛ տնտեսական, թե՛ քաղաքական ոլորտում:

ՊԻԿԵՏ

Մուշեղ Մովսիսյանին ընտրողները պահանջում են ազատ արձակել Շմայսին ու նրա եղբորը

«Պահանջում ենք անկողմնակալ արդարադատություն», «Ազատություն, պատերազմի հերոսներին»: Այս կարգախոսներով երեկ կառավարության մոտ էր հավաքվել Արմավիրի մարզի Այգեկ գյուղի եւ շրջակա մի քանի այլ գյուղերի բնակիչների մի մեծ խումբ, այդ թվում Մովսիսյան եղբայրների (Շմայս մականունով հայտնի Առաքել Մովսիսյանի եւ հոկտեմբերի 27-ի ահաբեկչությանը հանցակից լինելու ամբաստանությամբ պատգամավորական անձեռնմխելիությունից զրկված Մուշեղ Մովսիսյանի) մերձավորները: «Ղարաբաղում 6 տարի կռված հերոսները չեն կարող հանցագործ լինել, երկուսի գործերն էլ սարքված են, մեր պատգամավորին անհիմն ձերբակալել են ահաբեկչության իրական կազմակերպիչներին քողարկելու, նախաքննությունն ապակողմնորոշելու համար», իրար ընդհատելով հավաստիացնում էին թիվ 36 ընտրատարածքի ընտրողները պատգամավորին եւ նրա եղբորն ազատ արձակելու կամ առնվազն արդար դատ ապահովելու պահանջին զուգահեռ թվարկելով Մովսիսյան ընտանիքի «բարեմասնությունները» (շեշտվում էր հատկապես ղարաբաղյան պատերազմին 4 զավակ «տրամադրած» լինելու հանգամանքը):

Ինչու հատկապես հիմա են բողոքում դատախազության «ապօրինի» գործողությունների դեմ, երբ պատգամավոր Մուշեղ Մովսիսյանի, առավել եւս Շմայսի կալանավորումից բավական ժամանակ է անցել: **«Ազգի»** այս հարցից պարզվեց, որ բողոքի ցույցն ուշացնելու պատճառը նրբանկատությունն էր. հարգելով հոկտեմբերի 27-ի զոհերի հիշատակը, Մովսիսյան եղբայրների հարազատներն ու Մուշեղ Մովսիսյանին ընտրողներն սպասել են զոհվածների մահվան 40 օրվա լրանալուն: Ոչ պակաս կարեւոր է, սակայն, որ այսօր Էրեբունի համայնքի առաջին ատյանի դատարանում մեկնարկում է Առաքել Մովսիսյանի գործի քննությունը. վերջինս մեղադրվում է ապօրինի զենք կրելու, թմրանյութեր պահելու եւ օգտագործելու, ինչպես նաեւ խարդախության մեջ: Ենթադրվում էր, որ զենքի եւ թմրանյութի դրվագները պարզապես առիթ էին Շմայսի կալանավորման համար. նրա հանցակցությունը ՊՆ փոխնախարար Վահրամ Խորխոռունու սպանությունը բացահայտելու նպատակով, սակայն այդ վարկածն, ըստ ամենայնի, չի հաստատվել: Ի դեպ, Շմայսի կալանավորմանը հաջորդել էր Մովսիսյանների երրորդ եղբոր՝ ժամանակին մաքսային վարչության պետի տեղակալ Միհրան Մովսիսյանի կալանավորումը, սակայն հավաքվածները շրջանցեցին այդ իրողությունը՝ նախընտրելով կենտրոնանալ Առաքելի եւ Մուշեղի վրա:

Կառավարության ներկայացուցիչներն ընդունել էին Մովսիսյանների ծնողներին եւ եղբորը՝ առաջարկելով հանդիպել ՀՀ գլխավոր դատախազ Բորիս Նազարյանին, որը համաձայնել էր ընդունել նրանց: Եղբայրը՝ Մուրադ Մովսիսյանը, կատարելապես անհիմն էր համարում «Մովսիսյան ընտանիքի իրավունքների ոտնահարմամբ» Առաքելի եւ Մուշեղի վրա «սարքված» գործերը: Շմայսն, ըստ նրա, 5 օրինական զենք ուներ եւ մեքենայում ապօրինի զենք պահելու կամ կրելու պատճառ չուներ. 10 օրում մեկ տուփ ծխախոտից ավելի չէր ծխում, ուր մնաց թմրանյութ օգտագործեր, ասաց նա: Ինչ վերաբերում է պատգամավոր եղբորը, ապա «ո՞վ էր Մուշեղը, որ ահաբեկչության կազմակերպիչ լիներ, երբ լրագրող Նաիրի Հունանյանի հետ կարգին ծանոթ էլ չէր, ինչո՞ւ պետք է հարվածի տակ դներ բազմանդամ ընտանիքը, հորն ու մորը: Ինչ մնում է Վազգեն Սարգսյանին, ամենամեծ հարվածը հենց մենք ստացանք, որովհետեւ վարչապետն անձամբ Մուշեղին խոսք էր տվել ազատ արձակել Շմայսին»:

«Մեր երեխաները հայ սպանող չեն, մարդասպան չեն, դրդիչ չեն, ազգի հերոս են», բողոքի ցույցի տրամաբանությունն ամփոփեցին Մովսիսյան եղբայրների ծնողները՝ Աբգար եւ Գյուլնազ Մովսիսյանները՝ վարչապետին դիմելու իրողությունը բացատրելով ճշմարտությունը բացահայտելու նրա նախանձախնդրության նկատմամբ ունեցած հավատով:

Հ. Գ. Մովսիսյան եղբայրների հարազատներին չէր հաջողվել հանդիպել գլխավոր դատախազին: Նրանց ընդունել էին դատախազի տեղակալներ Ժիրայր Խառատյանը եւ հոկտեմբերի 27-ի ահաբեկչության նախաքննությունը վարող քննչական խմբի ղեկավար Գագիկ Ջհանգիրյանը: Արդյունքը, սակայն, ինչպես պարզվեց Մուրադ Մովսիսյանի հեռախոսազանգից, ոգեւորիչ չէր. դատախազության պաշտոնյաները նախաքննության արդար ընթացք էին խոստացել, բայց ծնողներին Մուշեղ Մովսիսյանի հետ տեսակցելու հնարավորություն չէին ընձեռել՝ խոստանալով տեսակցությունը կազմակերպել առաջիկա 2-3 օրում: Պատգամավորի հարազատներն անհանգստացած են, քանզի ինչ-ինչ աղբյուրներից տեղեկացել են, որ Մ. Մովսիսյանը ծեծի է ենթարկվում: «Եթե 10 օրվա ընթացքում մեր պահանջները չկատարվեն, կառավարության շենքի մոտ հացադուլ ենք սկսելու», սպառնաց զրուցակիցը:

[illegible] ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Վանաձորում գրանցվել է մահացու դեպք բոտուլիզմից

Օրերս Վանաձորցի Ս. Խաչատրյանի ընտանիքը ծանր թունավորվել է բոտուլիզմից եւ տեղափոխվել հիվանդանոց: Ուսումնասիրություններից պարզվել է, որ ընտանիքը թունավորվել է ազնվամորու հյութից: 11-ամյա որդին մեկ օր անց դուրս է գրվել թիվ 2 մանկական հիվանդանոցից: Մայրը՝ Ա. Քոչարյանը, դեռեւս թիվ 1 հիվանդանոցի վերակենդանացման բաժանմունքում է: Իսկ 37-ամյա Ս. Խաչատրյանը դժբախտաբար մահացել է: Կիրակի օրը թիվ 1 հիվանդանոց է տեղափոխվել նաեւ 16-ամյա Արման Սահակյանը, որի թունավորման պատճառը եղել է լոլիկի մարինադը: Արմանը վերակենդանացման բաժանմունքում է: Թույլ արտահայտված թունավորում է նկատվել նաեւ նրա հոր մոտ, իսկ ընտանիքի մյուս անդամներն առողջ են: Վանաձորի հիգիենայի եւ հակահամաճարակային կենտրոնից տեղեկացանք, որ նման դեպքեր վերջին ժամանակներս հաճախ են արձանագրվում: Տնային պայմաններում պահածոյացված աջիկայից հոկտեմբերին մահացել է 61-ամյա Մ. Մարտիրոսյանը: Կենտրոնի սննդի եւ հիգիենայի բաժնի վա[illegible] Կամո Դիլբարյանը տեղեկացրեց, որ թունավորվածներին փրկելու [illegible]ջին եւ ամենակարեւոր դեղամիջոցը՝ հակաբոտուլինային շիճուկը, Լոռու մարզում ընդհանրապես հնարավոր չէ ճարել: Ըստ նրա, համապատասխան բոլոր ատյաններին դիմած բոլոր ահազանգերն ապարդյուն են անցնում: Պարզվում է, որ այն դժվար է ձեռք բերել նաեւ Երեւանում, քանզի հիվանդատերերին մայրաքաղաքում եւս չի հաջողվել ձեռք բերել փրկարար շիճուկը: Հիմնահարցը խիստ մտահոգության տեղիք է տալիս, եւ առողջապահության նախարարությունը, մեր կարծիքով, վաղուց արդեն պետք է անհանգստանար որեւէ լուծում գտնելու համար: Չէ՞ որ դեռեւս ձմեռն առջեւում է եւ անխուսափելի են թունավորման նոր դեպքերը, իսկ հիվանդները եւ մոլորված հիվանդատերերը հայտնվում են անօգնական վիճակում:

[illegible]
Վանաձոր

ՀԱՄԱՌՈՏ

Արգելվում է հրատեխնիկական եւ պայթուցիկ խաղալիքների օգտագործումը

ԵՐԵՎԱՆ, 13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ելնելով մայրաքաղաքի բնակչության հանգիստը, երեխաների առողջությունն ապահովելու անհրաժեշտությունից, ինչպես նաեւ հաշվի առնելով քաղաքացիների բազմաթիվ դիմումներն ու առաջարկությունները, Երեւանի քաղաքապետ Ալբերտ Բազեյանը որոշում է ստորագրել մայրաքաղաքում հրատեխնիկական եւ ձայնապայթուցիկ խաղալիքների օգտագործումն արգելելու մասին: Ինչպես տեղեկացրին քաղաքապետարանի լրատվության եւ հասարակայնության հետ կապերի բաժնից, ոչ նպատակահարմար է համարվել Երեւանի առեւտրական կազմակերպությունների եւ անհատ ձեռնարկատերերի կողմից հրատեխնիկական եւ ձայնապայթուցիկ խաղալիքների վաճառքը:

Դեկտեմբերի 31-ին Երեւանի տրանսպորտը կաշխատի մինչեւ ժամը 2-ը

ԵՐԵՎԱՆ, 10 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ամանորի տոնական օրերին Երեւանում քաղաքում տրանսպորտային միջոցների գերծանրաբեռնվածության կապակցությամբ քաղաքապետ Ալբերտ Բազեյանը որոշում է ստորագրել ներքաղաքային հասարակական տրանսպորտի աշխատանքը կազմակերպելու մասին: Ինչպես տեղեկացրին Երեւանի քաղաքապետարանում, 1999 թ. դեկտեմբերի 31-ին Երեւանի մետրոպոլիտենը եւ ներքաղաքային վերգետնյա տրանսպորտը կաշխատեն մինչեւ 2000 թ. հունվարի 1-ի ժամը 2-ը: Իսկ 2000 թ. հունվարի 1-ին եւ 2-ին հասարակական տրանսպորտի աշխատանքը կավարտվի ժամը 24-ին:

digitised by A.R.A.R.@

«Էս մենք ենք ապրել ենք, ապրում ենք, կապրենք»

Ղարաբաղում կյանքը, թեև դանդաղ, կայունանում է

Մեզանում սովորություն է դարձել ամեն ինչում տեսնել միայն վատը, գորշը, փնտրել պրոբլեմներ։ Այսօրվա մեր իրականությունը, ճիշտ է, ավելի շատ այդպիսին է, սակայն համատարած գորշության մեջ էլ կարելի է գտնել այն լուսավորն ու լավը, որը դեռ չի մեռել, և որը տեսնելով միայն կարելի է շարունակել ապրել ու իմաստավորել կյանքը։ Ղարաբաղում գտնվելու 2-3 օրվա ընթացքում մի քանի ժամվա շրջագայությունները Ստեփանակերտում, Շուշիում ու Քարինտակ գյուղում շատ քիչ էին այդ լեռնաշխարհի ու ժողովրդի մասին համապարփակ ակնարկ պատրաստելու համար, մանավանդ երբ օրը հագեցած է պաշտոնական ու ոչ պաշտոնական հանդիպումներով ու խիստ օրակարգով, սակայն «Ազգի» օբյեկտիվը փորձեց որսալ այն հետաքրքիր դրվագները, նաև որոնցով այսօր ներկայանում է Արցախ աշխարհը, պատերազմից հետո ապրել ու արարել շարունակող արցախցին։

«Մենք մեր ձեռքով պիտի կառուցենք մեր երկիրը»

Այսպես են մտածում արցախցիները, համենայն դեպս, փողոցներում արված այն զրույցներից, որոնցով փորձեցինք պարզել նրանց տրամադրությունները։ Ակնհայտ է, որ հասարակ ժողովուրդը, ճիշտ է, բարոյահոգեբանական սթրեսի մեջ է՝ մասամբ պատերազմի պատճառով, մասամբ էլ այն սուր սոցիալական բևեռացման, որի ամենապարզ արտահայտությունները մի կողմից շեն առանձնատներն ու քաղաքի կենտրոնում կառուցվող խանութներն են, մյուս կողմից՝ ծայրամասերում ու նաև գյուղերում երբեմն ավելի շատ զոհ, քան թե տուն հիշեցնող կացարանները, վատթարագույն կենցաղային պայմանները։ Սակայն, դրա հետ մեկտեղ, ակնհայտ է նաև, որ արցախցու հատուկ հաստատակամությունը դեռ չի կոտրվել։ Ամենավառ ապացույցը թերևս ճանապարհների սալահատակման համաժողովրդական շարժումն է ողջ հանրապետության տարածքում։ Դա մոտավորապես կարելի է համեմատել այն շարժման հետ, որը սկսվեց երեսունականներին ԱՄՆ-ում նախագահ Ռուզվելտի կոչով, երբ ամերիկացիները հազարավոր կիլոմետրերով ճանապարհներ կառուցեցին։ Այսօր, ըստ ԼՂՀ վարչապետ Ա. Դանիելյանի ներկայացրած տվյալների, Ղարաբաղի բնակավայրերում, բացառությամբ 10-15-ի, գյուղամիջյան ճանապարհները բնակիչների ձեռքով սալահատակվում են։ Վարչապետն ինքը անկեղծորեն լրագրողներին խոստովանեց, որ պատերազմից հետո ժողովուրդը մի փոքր ետ էր վարժվել աշխատանքից, ծուլացել էր, ստեղծվել էր այնպիսի վիճակ, որ կաթող տանիքի համար մեղադրվում էր կառավարությունը, մեծ ջանքեր էին պետք ժողովրդին ոտքի հանելու, իր իսկ տունն ու փողոցը բարեկարգելու համար։ Կառավարության հաշվարկներով միայն գյուղական և գյուղամիջյան ճանապարհների վերանորոգման համար անհրաժեշտ է մոտ 250 մլն դոլար, ինչը, բնականաբար, չի ունենա Ղարաբաղի բյուջեն առաջիկա ոչ հինգ և ոչ էլ տասը տարիների ընթացքում։ Հետևաբար, գտնվել է ավելի հեշտ ու քիչ ծախսատար մեթոդը, որը ինչ-որ տեղ մեղմում է նաև գործազրկությունը հատկապես գյուղերում։ Ա. Դանիելյանը տեղեկացրեց, որ կառավարությունը 10 օրը մեկ հաշվետվություն է ստանում սալահատակված յուրաքանչյուր մետր ճանապարհի մասին։

Եվ այդ տեղեկատվությունը կարծես թե դարձել է «այն սանդղակը, որը ցույց է տալիս ժողովրդի տրամադրությունն ու վստահությունները»։ Կառավարությունը մինչև 2001 թվականը կսկսի իրագործել նաև բնակավայրերի գազիֆիկացման ու խմելու ջրի համալիր ծրագրերը, թեև որոշ բնակավայրերում արդեն դրանք սկսված կարելի է համարել։ Այդ ծրագրերից է կախված նաև հանրապետության բնակավայրերի բնակչության թվի ավելացման ու վերաբնակեցման խնդիրը։ Կառավարությունը մշակել է վերաբնակեցման ծրագիր, ըստ որի մինչև 2010 թվականը ԼՂՀ նվազագույն բնակչությունը պետք է լինի 300 հազար։ Ծրագրով շեշտը դրվելու է հատկապես 25 գյուղերի վրա, որոնցից միայն 20-ը սահմանային են։ Ընդհանրապես սահմանային բնակավայրերի նկատմամբ մոտեցումը այսուհետև բոլորովին այլ է լինելու. էլեկտրավարձը, որը ներկայումս ողջ հանրապետության տարածքում 14 դրամ է կվտ. ժ-ի համար, սահմանային գյուղերում նախատեսվում է հասցնել հինգ դրամի։ Նմանապես, 2000 թվականին ամբողջ հանրապետությունում հողի հարկը կնվազեցվի 50 տոկոսով, իսկ սահմանային գյուղերում՝ 25-ով։ Ընդհանրապես, եթե Հայաստանում այնքան էլ ակնհայտ չէ մայրաքաղաքի ու շրջանների բնակչության սոցիալ-կենցաղային բևեռացումը, ապա Ղարաբաղում դա այլ է ծակում։ Քաղաքում երթևեկում են 50 դրամանոց երթուղային տաքսիներ, որոնց միջոցով էլ թռուցիկ շրջայց կատարեցինք Ստեփանակերտում՝ լինելով ծայրամասերի թաղերում ու շուկայում։ Ի դեպ, շուկայում գները գրեթե նույնն էին, ինչ Երևանում, միայն թե պարզվեց, որ վաճառվող գյուղմթերքի մոտ 80 տոկոսը բերված է Երևանից։ Մասնավորապես, Ստեփանակերտում անգամ առաջին հայացքից երևում է, որ կյանքը մի քանի անգամ ավելի առաջ է գնացել։ Քաղաքի կենտրոնում կառուցվել են և կառուցվում են շքեղ, մտիտակավուն(?) շենքեր, խանութներ, սրճարաններ, բարեր, բնակելիներ։ Կենտրոնական մայթերում հանդիպող անցորդների, հատկապես դպրոցականների ու ուսանողների արտաքին տեսքից էլ երևում էր, որ կյանքը Ղարաբաղում, թեև դանդաղ, թեև ավելի ակնհայտորեն մայրաքաղաքում, կայունանում է ու շարունակում է զարգանալ։

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

Ստեփանակերտի 8-րդ դպրոցի մի խումբ աշակերտներ։ Այս դպրոցն են ավարտել ՀՀ և ԼՂՀ ներկայիս նախագահները։ «Մենք պատրաստ ենք այստեղ «անցնել» և «արտահանել» նախագահներ», կատակեցին դպրոցում։

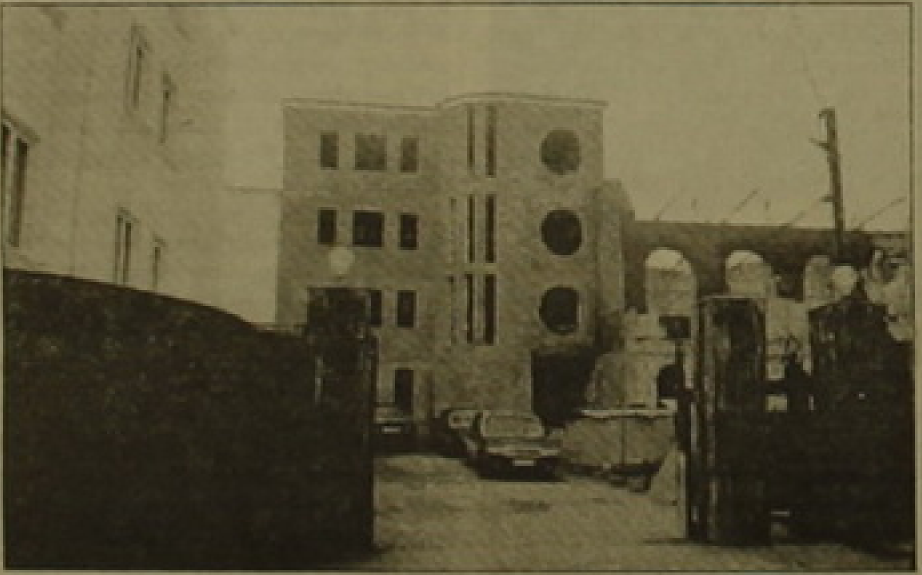

«Լոտոս» մասնավոր հյուրանոցի 2-րդ մասնաշենքի կառուցումը հնարավորություն կտա բարձր կարգի հյուրանոցային ծառայություններ մատուցել երկնակի թվով հյուրերի։

Ստեփանակերտում բազմաթիվ են արևմտյան ոճով ու շքամուտքերով կառուցված ու արդեն պատրաստ նման նորակառույց շենքերը։

Այս կինը գտել է իր ապրուստի միջոցը. շուկայում թխում ու վաճառում է արցախյան ավանդական ժինգյալով հացը, որի պատրաստման համար օգտագործվում է առնվազն 13 տեսակի կանաչի։

Քարինտակ գյուղի ամենատարեց բնակիչը 93 տարեկան է, որը գյուղամիջում կանգնած տարեցներից ամենաաշխույժն էր, իսկ ամենափոքրը մոր գրկում ժպտացող այս տղան է։

Հայրենիքն իրավունք չունի մոռանալու իր զավակներին

Մամուլում հրապարակվեց նշանավոր գրող-հրապարակախոս Զորի Բալայանի «Բաց նամակը» Ամ պատգամավորներին՝ «Հայաստանը Չինաստան չէ»։ Զորին հերթական անգամ, իրեն վայել շիտակությամբ, մատնացույց է անում մեր հասարակական կյանքի մեծագույն չարիքները՝ աղետալի արտագաղթը, երկրի ժողովրդագրական վիճակի տագնապալի փոփոխությունները, տարբեր սեռերի անհատների անհամաչափություններից առաջացած «հարսնացուների» ու միայնակ մայրերի, պորհինի կարգերից ծնված անհայր երեխաների «դրաման», հասարակության հետագա ֆեմինիզացիայի բացասական ազդեցությունները դպրոցահասակ երեխաների դաստիարակության, ի վերջո՝ ազգային բանակի վաղվա համալրման վրա։

Այն, ինչ գրել է՝ մեծ մասամբ նորություն չէ։ Այդ ամենի մասին քիչ հրապարակումներ չեն եղել, այդ թվում և՝ իր կողմից։ Բայց այլ բան է, երբ հոդվածում Զորի Բալայանի կողմից այս անգամ հրապարակված տվյալներին ծանոթ ես ցավուցրիչ աղբյուրներից, և այլ, երբ այդ ամենը իրամցվում է հասարակության մեջ մեծ համարում ու բարոյական կշիռ ունեցող հրապարակախոսի տաք շնչով։ Այս առումով, թերևս, հոդվածի ազդեցությունն իրոք զորեղ է։ Սակայն ամենակարևորն այլ բան է՝ որքան հիշում եմ, մեր իրականության մեջ Զորի Բալայանն առաջինն է, որ այսքան մեծ սրությամբ բարձրացնում է հայրենիքից այլևայլ պատճառներով արտագաղթած զանգվածների հետագա ճակատագրի համար Հայաստանի Հանրապետության ոչ միայն բարոյական, այլև իրավական պատասխանատվության հարցը։

Իսկապես, ոչ միայն վերջին տասը տարիներին, այլև դրանից առաջ էլ մեզանում չի եղել որևէ օրենք, որով պետությունը պաշտպանության տակ առներ իր քաղաքացիների ամենաբազմազան իրավունքներն արտասահմանում։ Խորհրդային տարիներին գերիշխող էր այն մտայնությունը, թե հայրենիքից հեռանալը հայրենադավություն է։ Անկախության տարիներին սրան փոխարինեց կատարյալ անտարբերությունը՝ գնում են, թող գնան։ Ոչ ոք չի ուզում մտահոգվել, թե ինչո՞ւ են գնում, էլ չխոսելով այն մասին, թե գնալուց հետո ի՞նչ են անում, ինչո՞վ են ապրում, աշխատանք գտնո՞ւմ են, թե՞ ոչ, հարմարվո՞ւմ են, ազգային խտրականության, նվաստացման, ռասիզմի չե՞ն ենթարկվում «արտասահմաններում»։ Կարծես թե գնացողներն այս հայրենիքի զավակները չեն, կարծես թե այս պետությունը գնացողներից միայն մնացողներին դրամական օգնությունների առաքում է ակնկալում, ուրիշ ոչինչ։ Ինձ հայտնի չէ մի դեպք, երբ արտասահմանում այլևայլ պրոբլեմների բախվող Հայաստանի քաղաքացին ստացած լինի հայրենիքի նյութական, բարոյական, իրավական պաշտպանությունը (եթե այդպիսի դեպքեր եղել էլ են, ապա մեզ անհայտ են մնացել)։ Բայց չէ՞ որ այս վիճակն անթույլատրելի է։ Ես չգիտեմ, թե Ռուսաստանի կամ այլ երկրների բանտերում, օրինակ, Հայաստանի քանի՞ քաղաքացի կա։ Չգիտեմ նաև, թե ձերբակալվածների մտքով անցնո՞ւմ է պահանջել, որ իրենց քրեական մեղադրանք ներկայացնելու մասին անհապաղ հայտնվի Հայաստանի դեսպանատուն։ Եվ եթե այո, ապա քանի՞ դեպքերում են արտասահմանի մեր դեսպանատան աշխատակիցներն այցելել իրենց ձերբակալված քաղաքացուն, իրենց հսկողության տակ վերցրել նրանց դատական պաշտպանության պատշաճ իրականացումը։ Հակառակը, դեպք գիտեմ, երբ Հայաստանի ձերբակալված քաղաքացուն Հայաստան տեղափոխելու օտար պետության իրավապահ մարմինների խնդրանքը տևականորեն մնացել է անարձագանք... Եվ սա կյանքի լոկ մեկ, ամենաանցանկալի ոլորտին է վերաբերում։ Էլ ի՞նչ ասես արտասահմաններում հիվանդացած, անաշխատանք մնացած, զանազան խտրությունների, խաբեությունների, ճնշումների ենթարկված հազարավոր ու հազարավոր մարդկանց մասին։ Մեր պետությունը նրանց անտեր է թողել։ Անտեր մնացած մարդուն ի՞նչ արժանապատվություն։ Բայց չէ՞ որ քաղաքացու արժանապատվությունը պետության արժանապատվությունն է և հակառակը։

ՍԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

Եվրամիությունում Հայաստանը լուրջ խնդիրներ ունի

Վրաստանին 10 մլն դոլարի, Ադրբեջանին 20 մլն դոլարի ծրագրեր, Հայաստանին՝ ոչինչ

Դեկտեմբերի 6-8-ը Բրյուսելում իր առաջին նիստը գումարեց Եվրամիություն-Հայաստան խորհրդարանական համագործակցության հանձնաժողովը: Այս հանձնաժողովի անդրանիկ նիստում մեր ԱԺ պատվիրակությունը 4 զեկուցում է կարդացել. ա) Հայաստանի ներկա տնտեսական իրավիճակը եւ տնտեսական բարեփոխումները (Արտաշես Գեղամյան), բ) ժողովրդավարացումը եւ ինստիտուցիոնալ բարեփոխումները Հայաստանում (Հրանուշ Հակոբյան), գ) ԼՂ հակամարտության լուծման հեռանկարը (Հովհ. Հովհաննիսյան) եւ դ) Եվրամիության ու Հայաստանի միջեւ համագործակցությունը (Գագիկ Մելիքյան): Ուրբաթ օրը պատվիրակության անդամները հանդիպեցին լրագրողներին ներկայացնելով Եվրամիության այս հանձնաժողովի աշխատանքները ընդունված բանաձեւը: Ամենակարեւորը, որ հաջողվել է Հայաստանի պատգամավորներին Եվրամիության ներկայացուցիչներին մեր տարածաշրջանում իրերի իրական դասավորության մասին ճշգրիտ պատկերացումներ հաղորդելն էր, արդյունքում հանձնաժողովի ընդունված բանաձեւում նշվել է Հայաստանի շրջափակումը Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի կողմից, ծառայություն է արձանագրվել բացի Թբիլիսիից Երեւանում եւս ունենալ Եվրամիության կենտրոնակայան: Արտաշես Գեղամյանն իր զեկուցման մեջ փաստարկել է, որ եթե մեր տարածաշրջանում չստեղծվի տնտեսական հավասար դաշտ, ապա կոնֆլիկտներն անխուսափելի են: Այնինչ, կողմնակալ քաղաքականության հետեւանքով Անդրկովկասյան երեք հանրապետությունների միջեւ ստեղծվում է դիսբալանս: Եվրամիությունը մեր տարածաշրջանում իրականացնում է վերականգնողական ծրագրեր Վրաստանում 10 մլն դոլարի, Ադրբեջանում 20, իսկ Հայաստանում նման ծրագրեր չկան: ԵԱՀԿ Ստամբուլյան գագաթաժողովում ստորագրված Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան նավթամուղի չարաբաստիկ ուղեգիծն ուղղակի հակասում է ոչ միայն քաղաքական նպատակահարմարությանը, այլեւ տնտեսական: Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան նավթամուղն ունի 1730 կմ երկարություն, եւ մեկ տոննա նավթը Բաքվից Ջեյհան մղելու համար անհրաժեշտ է 18 դոլար, այնինչ հյուսիսային երթուղիով նույն մեկ տոննա նավթի համար կպահանջվի 16 դոլար: Բացի այդ Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան նավթամուղը շահութաբեր կդառնա տարեկան 50 մլն տ նավթ Ջեյհանի նավթատարներում տարհանելու դեպքում, այնինչ Ադրբեջանը տարեկան արտահանում է ընդամենը 9 մլն տ նավթ, այդ 9 մլն-ին հասնելու համար Եվրամիության 7 անդամ երկրներ, ինչպես նաեւ այլ ընկերություններ 2.5 մլրդ դոլար են ներդրել: Եվրամիության մեր գործընկերները Հայաստանի պատվիրակությանը փորձել են վստահեցնել, թե նավթամուղից մի ճյուղ կգա Հայաստան, բայց Հայաստանի պատգամավորները իրավացիորեն փաստարկել են, որ այդ ճյուղը ոչինչ չի փոխի, քանի որ ցանկացած դեպքում այն կարելի է փակել կամ պայթեցնել: Հայաստանի պատվիրակությունը հստակ շեշտադրել է նաեւ Թուրքիայի անդամակցությունը եվրոպական համագործակցությանը պնդելով, որ այս պարագայում անընդունելի է կրկնակի ստանդարտների գաղափարը: Թուրքիան շրջափակել է Հայաստանը, մեզ հետ դիվանագիտական հարաբերություններ չունի, այնտեղ ոտնահարվում են մարդու իրավունքները:

Այսուհետ ԱԺ-ն կփորձի Եվրամիության շրջանակներում աշխուժացնել Հայաստանի քաղաքականությունը:

Ն. ԴՈՒԼԲԱՐՅԱՆ

Թուրքիան Եվրամիության անդամության թեկնածու, բայց...

Դեկտեմբերի 11-ին ավարտված Եվրամիության Հելսինկիի գագաթաժողովի որոշմամբ ընդունվեց այդ կառույցին անդամակցելու Թուրքիայի թեկնածությունը շուրջ 40 տարի մերժվելուց հետո: Այնուհանդերձ, եվրոպացիներն այնպիսի պայմաններ են դրել Թուրքիայի առջեւ, որոնք «Եվրոպա մտնելու գինն այնքան փխխարի են դարձնելու, որ թուրքերը թերեւս ստիպված վերանայեն իրենց եվրոպական մոլագարությունը». նկատել է հայտնի արաբ վերլուծաբան Ղասան Սալամեն, որն Անկարայից Եվրոպա խոստանալը նույնացրել է սատանայից դրախտ խոստանալու հետ: Գրեթե նույն կարծիքին է նաեւ Անկարայում Քուվեյթի ռադիոյի թղթակից Հոսնի Մահլին, որի դեկտեմբերի 13-ի հաղորդագրությունը ներկայացնում ենք ստորեւ:

Հելսինկիի իր ճամփի ասուլիսում Թուրքիայի վարչապետ Բյուլենթ Էջեւիթը Թուրքիայում մահապատիժը վերացնելու իր կառավարության ցանկությունն է հայտնել, ինչը նշանակելու է կախաղանի պարանից Աբդուլլահ Օջալանի փրկություն: Ըստ երեւույթին, Օջալանի թեման նոր բնույթ է ստացել եվրոպական շրջանակների քննարկումներում, թե Անկարան պետք է ստանձնի «Կոպենհագենի» չափանիշները, որոնք Եվրամիության անդամության թեկնածու պետություններին հորդորում են վերջ դնել մարդու իրավունքների խախտումներին եւ հարգել ազգային փոքրամասնությունների իրավունքները:

Այն ժամանակ, երբ այսօրվանից քանակվեճ է սկսվել, թե արդյոք Թուրքիան պատրա՞ստ է թեկնածության նման պայմաններն իրագործելու քաղաքական, տնտեսական, սոցիալական եւ մշակութային առումներով, ռազմական հրամանատարությունն ու ազգայնական շրջանակները դեմ են որեւէ զիջման քրդերին եւ նույնիսկ Հունաստանին: Միեւնույն ժամանակ, բոլորը գիտեն, որ մշակութային, սոցիալական եւ կրոնական կառուցվածքը չի նպաստելու, որ կարճ ժամանակամիջոցում թուրքերը վերածվեն եվրոպացիների, չնայած ոմանք այդ ժամանակահատվածը սահմանում են 15 տարի: Թուրքիան Ստամբուլն ու Անկարան չէ, այլ Անատոլիայի շրջանների մեծ մասն իր սոցիալական բոլոր խավերով ու դասակարգերով, որոնք միմյանցից տարբերվում են նաեւ ազգային, էթնիկական, կրոնական եւ հարանվանական առումներով: Այդ բոլորին գումարվում են քաղաքական հիմնախնդիրները, որոնցից տառապում է թուրք ժողովուրդը: Դրանք այն հիմնախնդիրներն են, որոնք Եվրամիությանը չեն խոչընդոտում եւ Եվրոպայի համար ստեղծելու են ոչ միայն սոցիալական եւ մշակութային, այլեւ ֆինանսատնտեսական խնդիրներ:

Ա. Ա.

1988 Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Սերբ 7 օդաչուների վերջին թռիչքը

1988 թվական, դեկտեմբեր: Կործանարար երկրաշարժից պատռված հայոց հողը տնքում էր ցավից: Անամոք ու անսահման էր ցավը: Աշխարհի որ անկյունից ասես, որ չեկան դարմանելու հայ ժողովրդի մեծ վիշտը: Հայաստանն այդ օրերին գթասրտության խորհրդանիշ էր դարձել, իսկ Երեւանի «Զվարթնոց» օդանավակայանը կյանքի ճանապարհ: Բոլոր ճամփաներն այդ օրերին ձգվում էին դեպի Արարատյան երկիր, ու շատերը Հայաստան էին գալիս մեղմելու մեր ցավը: Իր յոթ քաջորդիներին Հայաստան ուղարկեց նաեւ Սերբիան: Յոթ օդաչուները շտապում էին փրկության մի շող սփռել Հայոց սառած ու վիրավոր հողին, ջերմացնել աղետից կանգ առած նրա սիրտը: Բայց, ավա՜ղ, չգիտեին, որ դա իրենց վերջին թռիչքն է լինելու:

Ճակատագրի քմահաճույքով իրենք էր վիճակված լինելու հայ եւ սերբ ժողովուրդների ողբերգության տարեգիրը: Հետո մեզ մտերմացրին փոխայցելությունները Երեւան եւ Բելգրադ:

Բելգրադի Բեժանիա գերեզմանատանը, ուր թաղված են սերբ յոթ քաջորդիները, հայկական մոմակալ է դրված, իսկ բելգրադամերձ Զեմուն քաղաքի սուրբ Գաբրիել-Ռաֆայել եկեղեցու բակում՝ ինքնատիպ մի խաչքար: Հայաստան երկրից սերբական հողին ձուլված երկու մասունք: Իսկ էջմիածին-Արմավիր մայրուղու հատվածում, ուր վթարի ենթարկվեց հարավսլավական ինքնաթիռը, հառնում է զոհված օդաչուների հիշատակը հավերժացնող մի հուշահամալիր, որը սրբատեղի է դարձել հազարավոր այցելուների համար:

Դեկտեմբերի 11-ի, լույս 12-ի գիշերը, «Զվարթնոց» օդանավակայանից քիչ հեռու, օդում բոցավառվեց հարավսլավական ինքնաթիռն ու վայր ընկավ Էջմիածին-Արմավիր մայրուղու մոտ, Քասախ գետի ափին: Զոհվեցին անձնակազմի բոլոր անդամները:

Օդաչուների ողբերգական վախճանից մեկ տարի էլ չէր անցել, երբ Հայաստան այցելեցին նրանց այրիներն ու զավակները: Անհնար է մոռանալ տխուր ու արտասուք այդ հանդիպումը: Նրանք շրջեցին Հայաստանում, մի քանի անգամ եղան ինքնաթիռի վթարի վայրում, տեսան մեր վանքերն ու եկեղեցիները, Մատենադարանը: Նրանց ընդունեց Ամենայն հայոց կաթողիկոս, երջանկահիշատակ Վազգեն Առաջինը:

Այսօր, երբ կրկին անհանգիստ է սերբական հողը եւ մեզ հոգեհարազատ սերբ ժողովրդի հանդեպ Արեւմուտքը նորանոր դավեր է նյութում, փառք տանք ու պատիվ լինենք հերոսական Սերբիային, որ այդպիսի խիզախ զավակներ է ծնել: Հային արժանավայել ներկայացրով, ազգովին խոնարհվենք զոհվածների շիրիմներին ու հիշենք նրանց անուն առ անուն՝ Պրեդրագ Մարինկովիչ, Վլադիմիր Էրլիչ, Միլենկո Սիմիչ, Միլան Միլիչ, Բորիսա Սոսուրովիչ, Միլիսավ Պեյրովիչ, Յովան Զիսով...

ԲԱԲԿԵՆ ՍԻՄՈՆՅԱՆ

Վրաստանը «մշտապես պաշտպանել է Ռուսաստանի ամբողջականությունը»

ԹԲԻԼԻՍԻ, 13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Էդուարդ Շեւարդնաձեն այսօր հայտարարել է, որ Վրաստանը «մշտապես պաշտպանել եւ պաշտպանում է Ռուսաստանի տարածքային ամբողջականությունը»: Ազգային ռադիոյին տված հարցազրույցում Վրաստանի նախագահն ասել է, թե ողջունում է ՌԴ վարչապետ Վլադիմիր Պուտինի՝ օրերս հնչած այն հայտարարությունը, որ Չեչնիայի իրադարձությունների կապակցությամբ Վրաստանի հետ հարաբերություններում «Ռուսաստանը գործելու է միայն միջազգային իրավունքի նորմերի հիման վրա, եւ որ Ռուսաստանը թույլ չի տա Վրաստանի ինքնիշխանության խախտման որեւէ փորձ»:

Չեչնիայում ելուզակները 68 խաղաղ բնակիչ են սպանել

ՄՈՍԿՎԱ, 13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Չեչնիայում ելուզակները սպանում են այն խաղաղ բնակիչներին, որոնք նրանց կոչ են անում հեռանալ իրենց գրավեցրած բնակավայրերից: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի, այդ մասին այսօր Պետդումայում հաղորդել է Ռուսաստանի կառավարության նախագահ Վլադիմիր Պուտինը: «Վերջին ժամանակներս ելուզակները խաղաղ բնակիչների թվից գնդակահարել են 68 մարդու», որոնք վահաբականներին կոչ էին արել հեռանալ իրենց գյուղերից, հաղորդել է վարչապետը, ավելացնելով, որ այդ տվյալներն առաջին անգամ են հրապարակվում:

Մոսկվան կրկին փող է տալու

Չեչնիայի պատերազմը եւ նախընտրական մթնոլորտը հանգեցրել են Ռուսաստանից կապիտալների հերթական արտահոսքի: ՌԴ ֆինանսների նախարարության առընթեր գործող մի խումբ փորձագետների հրապարակած զեկուցագրի տվյալների համաձայն, ամեն ամիս Ռուսաստանից դուրս է բերվում մինչեւ 2.9 մլրդ դոլար, որը փոքր-ինչ պակաս է 1998 օգոստոսյան ճգնաժամին հաջորդած օրերին դուրս բերված գումարներից: Ներկա իրավիճակը Ռուսաստանի կառավարությանն ստիպում է, որ մոտ ժամանակներս կրկին գործի դնի դրամահաստոցները:

«ԷՔՍՊՐԵՍ»

Մահացել է Խորվաթիայի նախագահ Ֆրանիո Թուջմանը

ԲԵԼԳՐԱԴ, 11 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ: Այսօր, 77 տարեկանում վախճանվել է Խորվաթիայի Հանրապետության նախագահ Ֆրանիո Թուջմանը: Նոյեմբերի 1-ին նա տեղափոխվել էր հիվանդանոց: Նա երկու վիրահատություն է տարել մարսողական ուղիների շրջանում: Դրանցից երկրորդը կատարվել ներքին արյունահոսության պատճառով: Նոյեմբերի 22-ի գիշերը նրա առողջական վիճակը կտրուկ վատացել էր:

digitised by A.R.A.R.@

Զմայլած մառախլապատ ծովանկին, կղզին աչխույժ շինհրապարակ էր հիշեցնում: Սուրբ Ղազարը ներառված է այն կարեւոր ուխտատեղիների թվում, որոնք մինչեւ այս տարվա վերջ ի պատրաստություն քրիստոնեության հոլվածությանը: Ս. Ղազարը զբոսաշրջային ծրագրում նշված չէ: Ըստ Մայրավանքի աբբահոր, իրենք առանձնապես շահագրգռված չեն ընդունել այցելուների հոծ զանգվածներ, քանի որ դա նկատելիորեն խանգարում է միաբանության բուն, այն ըն՝ «առանց տնտեսական բարդությունների, առանց մուրացկանության...»:

Հայր Վարդանը միաբանության վարչության անունից «անվերապահ եւ առանց խղճմտանքի» վստահեցրեց, որ ոչ մի կարեւոր կամ բացառիկ

Սբ. Ղազարը պատրաստվում է քրիստոնեության 2000-ամյակին

«2000-ամյակի հոբելյանի առթիվ Սուրբ Ղազար՝ կղզին նորոգումների մեջ է եւ այցելություններն արգելված», այսպիսի հայտարարություն է փակցված Վենետիկի ջրային տրամվայների կանգառներում: Զբոսաշրջիկները կարդալով հայտարարությունը, ընտրում են այցելության մեկ այլ տեսարժան վայր: Իսկ հայ զբոսաշրջիկներին, որոնք շարունակում են համառել ու փոխադրամիջոց պահանջել, տոմսավաճառները մատնացույց են անում վերոգրյալ հայտարարության հայերեն տարբերակը: Այսուհանդերձ, Մխիթարյան Մայրավանքի աբբահայր հայր Վարդան վարդապետ Քեչիշյանի միջնորդությամբ «Ազգի» թղթակցին հաջողվեց լինել Սուրբ Ղազար կղզում:

Աբբահոր հետ մատենադարանում

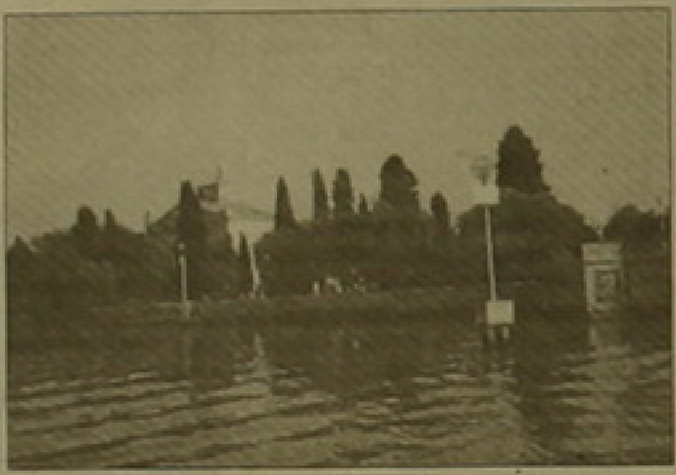

Վանքի նավամատույցը ու պարիսպը

2000-ամյակի հանդիսություններին, պետք է վերանորոգվեն: Այս նպատակով իտալական կառավարությունը 5 միլիարդ 934 միլիոն լիրա՝ շուրջ 3,5 մլն ԱՄՆ դոլար է տրամադրել Միաբանությանը, պայմանով, որ վերջինս իր կողմից հավելի 1 մլրդ լիրա: Անցած միաբան հայրերը կղզուց տեղափոխվել են Վենետիկ, տարբեր սրահներից հավաքվել, ցուցակագրվել ու պահեստավորվել են նկարները, արժեքավոր ցուցանմուշները, որպեսզի նորոգման աշխատանքները, որ իրականացնում են իտալացի վարպետները, ընթանան անընդմեջ: Ի դեպ, գալիք տարի Մխիթարյանները պատրաստվում են նշել միաբանության հիմնադրման 300-ամյակը, թեեւ, ըստ որոշ աղբյուրների, այն լրանում է 2001-ին:

Ցավոք, պետական ծրագրից մի շարք շինություններ դուրս են մնացել, այդ թվում եկեղեցու զանգը, վանքի ներքին քառանկյունը, վարդապետների կացարանները: Դրանց, ինչպես նաեւ հայերեն գրքերի ու թերթերի համար սահմանված ժամանակակից առանձին գրադարանի վերանորոգումը միաբանությունը փորձում է իրականացնել սեփական ուժերով:

Երեսուն հազար քառակուսի մետր տարածքով կղզու նավակայքի եւ վանքը շրջապատող պարսպի հիմնական նորոգմանը աջակցելու խնդրանքով դիմում է ներկայացվել Իտալիայի ծովային իշխանություններին: Ըստ նախնական տեղեկությունների, իտալական «Մանիֆակտուրա Դելլե Մուրե» որոշել է այդ նպատակով առանց նախապայմանի տրամադրել շուրջ 9 միլիոն դոլար:

Նպատակ չունենք այս հրապարակմամբ անդրադառնալ Մխիթարյան Մայրավանքի հարուստ պատմությանը, հայ մշակութային կյանքում ունեցած դերին, այն պատմամշակութային արժեքներին, որոնք հարյուրամյակների ընթացքում հավաքվել ու պահվում են այստեղ: Նշենք, որ Ս. Ղազարը թե իր ճարտարապետական շինություններով, թե թանգարանային ու մշակութային հավաքածուով չի զիջում, իսկ որոշ առումով նաեւ գերազանցում է Վենետիկի այն բազմաթիվ պատմամշակութային օջախներին, որոնք ներառված են զբոսաշրջության երթուղիներում: Վերջիններս քրական ընդունում են հազարավոր այցելուների, ինչը էապես նպաստում է այդ կառույցների ու թանգարանների նյութական ապա-

է հոգեւոր, գիտական, կրթական գործունեությանը: Այսուհանդերձ, կղզի այցելել ցանկացողների թիվը շատ-շատ է: Միայն անցյալ տարի Ս. Ղազարը հյուրընկալել է 35000 այցելուի, որոնք գլխավորապես եղել են աշխարհի տարբեր ծիրերից ժամանած հայեր, մեր ժողովրդի պատմությամբ ու մշակույթով հետաքրքրված անձինք՝ նախարարներ, դեսպաններ, գիտնականներ, ուսանողներ:

Առիթից օգտվելով հայր Վարդանի հետ զրույցի ընթացքում հետաքրքրվեցինք այն աղմկահարույց թեմաների մանրամասներով, որոնք մամուլում աչխույժ քննարկումների, երբեմն նաեւ քննադատության են արժանացել: Խոսքը մասնավորապես միաբանությանը պատկան հողերի, մշակութային արժեքների վաճառքի, Մուրադ Ռաֆայելյան վարժարանի փակման, դրա շենքը այլ հաստատությանը հանձնելու մասին է:

Աբբահայր խոսքերով, վարժարանի շենքն ունեցել է վերանորոգման ու պահպանման խիստ կարիք, ինչը ներկա դրությամբ միաբանության ուժերից վեր խնդիր է: Միայն վերջին հինգ տարում վարժարանի եւ աշակերտների կարիքների համար ծախսվել է ավելի քան 3 մլրդ լիրա: Նյութական սղության պատճառով 1997-1998 ուսումնական տարուց Մուրադ Ռաֆայելյան վարժարանը փակվել է: Ուսանողներին հնարավորություն է տրվել Մայրավանքի ներսում խտացված ծրագրով շարունակելու դասընթացն ու ստանալ ավարտական վկայականներ:

Վարժարանի շենքը, որը պատմական հուշարձան մի պալատ է, թերեւս երկրորդը Վենետիկում, վարձով տրվել է մշակութային մի ընկերության, պայմանով, որ այն իր միջոցներով իրականացնի շինության վերանորոգումը: Զրուցակիցս այստեղ շեշտեց որոշման ժամանակավոր լինելը, քանզի օրակարգում է այն գաղափարը, որ կալվածքի գոնե մի մասը հատկացվի գիշերօթիկ վարժարանի աշակերտներին:

Աբբահոր հավաստմամբ, Մ. Ռաֆայելյան պալատի ընդհանուր կառույցը վարձով տալը որոշ չափով թեթեւացրել է վերանորոգման եւ կրթական աշխատանքները, վարժարանի տնտեսական հոգսը: Մխիթարյանները հույս ունեն, որ տարիներ անց, երբ տարեկան եկամուտները հասնեն պատկառելի գումարի, վարժարանը կկարողանա շարունակել իր կրթական եւ մշակութային առաքելությու-

արժեք ներկայացնող առարկա, նկար կամ կալվածք չի վաճառվել: «Այդպիսի ծրագիրը մեր դիտավորություններից ու որոշումներից բոլորովին դուրս է», հավելեց աբբահայրը: Միաժամանակ նա չժխտեց, որ Ս. Ռաֆայելյան վարժարանի տնօրեն վարդապետը, գտնվելով տնտեսական ծանր կացության մեջ, անկարող լինելով վճարելու ուսուցիչների եւ աշխատակիցների ծախսերը, հրամայել է վաճառել սենյակների մեջ պահվող կահավորումներն ու գրեթե անծանոթ հեղինակների կտավները: Զրուցակիցս ցավով նշեց, որ «մեծարգո հայրը որոշ չափով ոտնակոխ է արել տրված հրամանները եւ սահմանները մի փոքր անցել է միաբանությանը կանգնեցնելով անհաճո անակնկալի առջեւ...»:

Աբբահայրը հաստատեց նաեւ, որ «միաբանության ներկա պահանջներից դրդված, առօրյա ծախսերը եւ առաքելությունների կարիքները հոգալու համար» Իտալիայում եւ Լիբանանում վաճառվել են որոշ հողակտորներ: Ստացված դրամագլուխը համարվում է անձեռնմխելի, եւ թույլատրված է օգտագործել միայն տարեկան շահատոկոսները:

Այս քայլը եւս բացատրվում է ժառանգած ծանր տնտեսական կացությամբ: Տակավին 1997 թվականին միաբանությունը ծանրաբեռնված էր տարբեր դատական հարցերով, անցյալից փոխանցված պարտքերով, մշակութային արժեքների կամ զանազան կալվածքների բռնագրավումներով: Հայր Վարդանի հավաստմամբ, այսօր արդեն բոլոր աղմկահարույց խնդիրները լուծվել են, փակված են անցյալից ժառանգած տնտեսական ծանր հարցերը:

Միաբանությունում փորձեցին փարատել նաեւ մեր այն մտավախությունը, թե արդյոք երբեմնի ունեցած տպարանի վաճառքը չի՞ խանգարի շարունակելու միաբանության ունեցած հրատարակչական ավանդույթները: Մեկնաբանվեց, որ տպարանն արդեն բարոյապես մաշված էր, իսկ հրատարակչության համակարգչային եղանակը թույլ է տալիս պատրաստի ամբողջական գործը սկավառակով տեղափոխել ու տպագրել այլ տպարաններում: Ծախսային առումով այս դեպքում եւս շահ կա...

Ինչեւէ, Սուրբ Ղազարը պատրաստվում է նորոգված դիմավորել քրիստոնեության 2000-ամյակը:

ՀՐԱՉՐ ԶՈՐՅԱՆ,
Վենետիկ-Երեւան

ՇՆՈՐՀԱՎՈՐՈՒՄ ԵՆՔ

«Ոսկե եղեգնի» նոր մրցանակակիրները

Հայրենական գրականության զարգացման գործում ներդրած նշանակալի ավանդի համար եւ հիմք ընդունելով պետական գրական մրցանակների հարցերով հանձնաժողովի առաջարկությունը, նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը դեկտեմբերի 13-ին հրամանագիր է ստորագրել 1999 թվականի պետական գրական մրցանակներ շնորհելու մասին:

«Ոսկե եղեգն» գրական մեծ մրցանակին արժանացել է

Լեւոն Խեչոյանը՝ «Սեւ գիրք, ծանր բզեզ» վեպի համար /1998 թ./,

Առաջին մրցանակի արժանացել են

Գուրգեն Խանջյանը՝ «Ստվերներ խամաճիկների փողոցում» պատմվածքների ժողովածուի համար /1998 թ./

Խաչիկ Մանուկյանը՝ «Շերտ» բանաստեղծությունների ժողովածուի համար /1998 թ./

Յուրի Սահակյանը՝ «Այբբենարանի ուղեկից» մանկական բանաստեղծությունների ժողովածուի համար /1998 թ./

Երկրորդ մրցանակի արժանացել են

Զորայր Խալափյանը՝ «Արա Գեղեցիկ եւ Շամիրամ» վեպի համար /1998 թ./

Վիոլետ Գրիգորյանը՝ «Քաղաքը» բանաստեղծությունների ժողովածուի համար /1998 թ./

Պերճ Զեյթունցյանը՝ «Խոր վիրապ» դրամայի համար /1999 թ./

Երվանդ Պետրոսյանը՝ «Կապույտ հեքիաթ» մանկական բանաստեղծությունների ժողովածուի համար /1998 թ./

Երրորդ մրցանակի արժանացել են

Վահան Թամարյանը՝ «Արյունաքանություն» գրքի համար /1999 թ./

Կարինե Խոդիկյանը՝ «Պիեսներ» ժողովածուի համար /1997 թ./

Գուրգեն Գաբրիելյանը՝ «Ուրախ հայերեն» մանկական բանաստեղծությունների համար /1999 թ./:

ՀՀ նախագահի մամլո գրասենյակ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Բոլորին՝ գրիչներ

Պոետները, էսսեիստները, նովելիստները, ինչպես նաեւ դրամատուրգներ, գրանդադատներ ու գրականության շատ մշակներ հավաքվել էին ՊԵՆ ակումբում՝ լավագույններին որոշելու ու նրանց մրցանակներ տալու արարողությանը մասնակցելու համար: Անշուշտ, բոլորն էլ ակնկալիքներ ունեին մրցանակակիր դառնալու, քանզի որոշում կայացնող ժյուրիների անդամները չէին կարողանա որեւէ նախասիրած անձի «առաջ մղել», գործերը ներկայացված էին փակ ծրարներով ու կոդավորված: Թարգմանչուհի Աննա Հակոբյանը հայտարարում էր ժյուրիների բարձր գնահատականին արժանացած հեղինակներին: «Լավագույն բանաստեղծ» ճանաչվեց Հենրիկ Էդոյանը (ստացավ 100 հազար դրամ), «Լավագույն արձակագիր»՝ Վահան Իշխանյանը, «Լավագույն թարգմանիչ»՝ Մկրտիչ Մկրտչյանը, «Լավագույն էսսեիստ»՝ Վարդան Ջալոյանը: Իրադարձության ոչ մի մասնակից անմասն չմնաց պարգեւներից: Ովքեր լավագույն չէին ճանաչվել, ստացան լավագույն որակի ՊԵՆ գրիչներ: Այս գրիչներով աշխատելիս հավանաբար ընտիր գործեր ստեղծվեն:

Իսկ նախարարը չեկավ

Եղիշե Չարենցի տուն-թանգարանը դեկտեմբերի 11-ին տրամադրվել էր երեխաներին: Առաջին հարկի սրահում ցուցադրվում էին Արթուր Սամիկոնյանի ջրաներկ աշխատանքները, իսկ վերեւում պատանի կոմպոզիտոր եւ դաշնակահար Կարեն Հակոբյանը կատարեց իր նոր ստեղծագործությունը: Երեխաների իրավունքների պաշտպանության միջազգային օրվան նվիրված այս միջոցառմանը, ըստ նախնական պայմանավորվածության, պետք է ներկա գտնվեր նաեւ ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարարը, սակայն հավանաբար պրն Շառոյանն առավել կարեւոր գործեր ուներ եւ չկարողացավ գալ: Ինչեւէ: Փոքրիկ շնորհալիները ներկայացան Չարենցի տուն-թանգարան եկած արվեստի գիտակներին եւ արվեստի վաղվա օրով շահագրգռված մարդկանց:

Մենք դեռ տեսնում ենք գեղեցիկը

Թեքեյան մշակութային կենտրոնում ներկայացվեցին Նարե Գեւորգյանի ստեղծած կանացի զգեստները: Սա Նարեի առաջին ցուցադրում-վաճառքն էր, առաջին ներկայացումը: Նարեն սովորել է գեղարվեստի ինստիտուտի հագուստի մոդելավորման բաժնում, այժմ աշխատում է «Աստղ» նորաձեւության կենտրոնում: Նա ցուցադրեց 8 հավաքածու, որոնք կարել էր իր ձեռքով. ամենօրյա կոստյումներ, բաշխից հագուստներ, ճարմանդով հյուսված շալեր, անձրեւանոցներ, երեկոյան զգեստներ: Գեղեցիկի նկատմամբ մեր ձգտումը չի մարում նույնիսկ այս ծանր ժամանակներում: Ուրեմն, ամեն ինչ դեռ կորած չէ:

ԼԻԼԻԹ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

ԼՈՒՐԵՐ ՎԱՆԱՁՈՐԻՑ

Սկսվեց թիվ 1 դպրոցի շինարարությունը

Երեկ հիմք դրվեց Ամենայն հայոց կաթողիկոս Վազգեն Ա-ի անվան կրթահամալիրի մայր դպրոցի շինարարությանը: Այդ առթիվ կազմված հուշագիրը քաղաքում ավելի քան 6,5 տասնամյակ որպես թիվ 1 դպրոց հայտնի կրթօջախի բակում հողին պահ տալու արարողությանը շատերն էին իրենց մասնակցությունը բերել: «Հայաստան» հիմնադրամի գործադիր տնօրեն Վ. Տեր-Ղեւոնդյանն իր ելույթում նշեց, որ մեկ տարի առաջ ձեռնարկած այս ծրագիրը հնարավոր եղավ իրականացնել ԱՄՆ արեւելյան ափի հայության հանգանակած միջոցներով:

Իր դռները բացեց Վանաձորի թիվ 3 գիշերօթիկ դպրոցի մասնաշենքը

Ուրբաթ օրը՝ դեկտեմբերի 10-ին, Երեւանից ժամանած հյուրերը մասնակցեցին նաեւ Վանաձորի թիվ 3 գիշերօթիկ դպրոցի 350 տեղանոց ննջարանային մասնաշենքի բացմանը: Շենքի ամրացումը սկսել էին ուկրաինացի շինարարները: Իսկ անցած տարվա սեպտեմբերից այն շարունակեց «Նաիրի» ՍՊԸ-ն: Կառույցի համար սոցներդրումների հիմնադրամը տրամադրել է 115 հազար դոլար: Իսկ «Ազնավուրը՝ Հայաստանին» հիմնադրամը եւ մարզպետարանի կրթության վարչությունը տրամադրել են անհրաժեշտ գույք:

ՄԻՔԱՅԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ,
Վանաձոր

ՕՐԱՑՈՒՅՑ

Դեկտեմբերի 14

- 1545 թ. ծնվել է դանիացի աստղագետ Տիխո Բրահեն:
- 1807 թ. ծնվել է ռուս բանաստեղծուհի Կարոլինա Պավլովան:
- 1895 թ. ծնվել է ֆրանսիացի բանաստեղծ Պոլ Էլյուարը:
- 1840 թ. ծնվել է ֆրանսիացի խանդակագործ Ֆրանսուա Օգյուստը:
- 1924 թ. ծնվել է հնդիկ դերասան, ռեժիսոր եւ պրոդյուսեր Ռաջ Կապուրը:
- 1924 թ. ծնվել է հայ երգչուհի Գոհար Գասպարյանը:
- Այսօր հին հայկական տոմարով Քաղոց ամսվա Վանատուր օրն է:

ՆԱԻՐԱ ԹԱԳԵՎՈՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

«Հավաքականում խաղալը երջանկություն է»

Արմեն Շահգելդյանը մեր առաջատար ֆուտբոլիստներից է։ Նշենք, որ 26-ամյա հարձակվողը 24 անգամ հանդես է եկել Հայաստանի ազգային հավաքականում (խփել է 4 գոլ)։ ...Ֆուտբոլով տարվել է մանկուց, իսկ խաղի նկատմամբ սերն արթնացրել է հայրը՝ Անդրանիկը, որը հետագայում նրա ամենաջերմ ու ամենախիստ երկրպագուն դարձավ։ Ֆուտբոլ պարապել է 10 տարեկանից, առաջին մարզիչը եղել է Սեյրան Գալստյանը։ Շահգելդյանն իր խաղով շուտ է աչքի ընկել։ 16 տարեկանից սկսած ընդգրկվել է Հայաստանի եւ ԽՍՀՄ-ի տարբեր հավաքականներում։ 18 տարեկան էր, երբ սկսեց խաղալ «Արարատի» կազմում։ Հանդես է եկել նաեւ «Փյունիկ», «Երեւան» թիմերում։ Կարճ ժամանակով հանդես է եկել Իսրայելում, իսկ վերջին 1,5 տարին խաղում էր Շվեյցարիայում, «Լոզանի» կազմում։ Վերջերս տեղափոխվեց Մոսկվայի «Դինամո»։ Հենց դրանից էլ սկսեցինք մեր հեռախոսային հարցազրույցը Շահգելդյանի հետ։

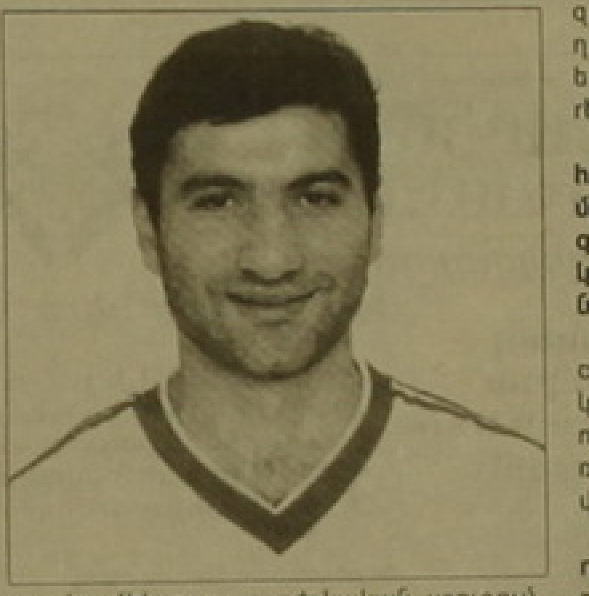

– Արմեն, իմացանք, որ խաղալու ես Մոսկվայի «Դինամոյում»։ Ինչպե՞ս եղավ, որ շվեյցարական «Լոզանից» տեղափոխվեցիր։

– Քանի որ վերջին շրջանում քիչ էի խաղում «Լոզանի» կազմում, ցանկություն էի հայտնել հեռանալ ակումբից։ Ղեկավարությունն ընդառաջեց ու ինձ ընդգրկեց տրանսֆերային ցուցակում։ «Դինամոյի» ղեկավարությունը կապվեց «Լոզանի» ղեկավարության հետ, եւ ես եկա Մոսկվա։ «Դինամոյի» մարզաբազայի ձյունապատ խաղադաշտում թիմի երկկողմանի խաղին մասնակցեցի։ Դրանից հետո ակումբի նախագահ Նիկոլայ Տոլստիխն ինձ ասաց, որ իրեն եւ գլխավոր մարզիչ Ալեքսեյ Պետրուշինին խաղս գոհացնում է։ Զրուցեցինք, խոսեցինք պայմանների մասին։ Անմիջապես էլ պայմանագիր կնքեցինք։ *(Հարցազրույցն արդեն պատրաստ էր տպագրության, երբ հայտնի դարձավ, որ «Դինամոյի» գլխավոր մարզիչ է նշանակվել «Ալանիայից» եկած Վալերի Գազզաեւը։ Ռ. Մ.)*

– Իսկ քանի՞ տարով է պայմանագիրը, ինչպիսի՞ք են պայմանները, մասնավորապես՝ ֆինանսական։

– «Դինամոյի» հետ պայմանագիր կնքել եմ երկու տարով։ Գոհ եմ ինձ առաջարկվածից։ Իսկ թե մոսկովյան ակումբն ինչքան է վճարել «Լոզանին», գաղտնիք է։

– Իսկ երաշխիք կա՞, որ «Դինամոյի» կազմում մշտապես խաղադաշտ կմտնեք։ Հատկապես, երբ հայտնի է դարձել, որ ակումբը մտադիր է հրավիրել նաեւ այնպիսի հարձակվողների, ինչպիսիք են Յուրանը, Կանիշչեւը...

– Տեղափոխվելուս նպատակը մշտապես խաղալն է։ Բայց գիտեք, Նիկոլա Անելկային էլ «Ռեալը» շատ մեծ գումարով գնեց, որ տեսնի նա խաղա (ինձ չեմ համեմատում այդ ֆուտբոլիստի հետ)։ Բայց ի՞նչ ստացվեց. Անելկան հիմնականում «հանգստանում է»։ Ասեմ, որ մրցակցությունից չեմ վախենում։ Ի դեպ, մոսկովյան մեկ այլ ակումբ՝ «Լոկոմոտիվ» է տեղափոխվել Տերյոխինը։ Ինչ վերաբերում է մեր նշած ֆուտբոլիստներին, ապա նրանցից միայն Կանիշչեւն է հաստատ ընդգրկվել թիմում (առայժմ «Դինամոյի» հետ, ինձանից եւ Կանիշչեւից բացի, պայմանագիր է կնքել նաեւ «Ռոտորից» եկած դարպասապահ Չախարչուկը։ «Դինամոյի» հետ պայմանագիր կկնքի նաեւ մեր Արթուր Մինասյանը, որն ինձ հետ «Լոզանում» էր։ Այդ դեպքում «Դինամոյում» երեք հայ կլինի՝ Արթուրը, ես եւ թիմի բժիշկը՝ Հակոբիչը։

– Հետաքրքիր է՝ Ձեզ ինչպե՞ս ընդունեցին «Դինամոյում»։

– Շատ նորմալ։ Խաղացողներից մի քանիսին ճանաչում էի, իսկ մյուսներին ծանոթանալ չհասցրի, քանի որ երկկողմանի խաղից հետո բոլորին արձակուրդ տվեցին։ Թիմ պետք է ներկայանանք ամսի 20-ին, իսկ մոտավորապես մեկ շաբաթ բժշկական ստուգումներ, թեստեր կանցկացվեն։ Նորից կհավաքվենք Նոր տարուց հետո՝ հունվարի 3-ին։ Կսկսենք մարզվել, նախապատրաստվել մրցաշրջանին։

– Իսկ ի՞նչ կարծիքի ես «Դինամոյի» մասին։ Ձեր տեսո՞վ է թիմի խաղացած ֆուտբոլը։

– Ինձ դուր է գալիս «Դինամոն»։ Այս թիմը Ռուսաստանում ուժեղագույններից մեկն է։ Ինչպես երեւում է, ակումբի ղեկավարությունը մեծ նպատակներ է դրել։ Կարծում եմ՝ եկող տարի թիմն ամենաբարձր տեղերի համար կարող է պայքարել երկրի առաջնությունում։

– Արմեն, Հայաստանի ֆուտբոլիստներից մի քանիսը հանդես են գալիս արտասահմանյան թիմերում։ Բայց նրանք չեն ցուցադրում այն խաղը, որ նրանցից սպասվում է, շատ հաճախ թիմի կազմում չեն էլ ամրապնդվում։ Ընդ որում, դրանք մեր առաջատար ֆուտբոլիստներն են։ Ո՞րն է պատճառը։

– Ամեն մեկն իր պատճառներն ունի։ Գիտեք, այլ երկիր, այլ թիմ տեղափոխվելիս միշտ էլ խնդիրներ են ծագում։ Իսկ ի՞նչ է, Ռուսաստանի բոլո՞ր առաջատար ֆուտբոլիստներն են իրենց վերագտել, դրսեւորել արտասահմանյան ակումբներում։ Ինչ վերաբերում է ինձ, պետք է ասեմ, որ սկզբում ես խնդիրներ չունեի։ Խաղում էի ու լավ էի խաղում։ Իհարկե, այնտեղ էլ մրցակցություն կար, բայց դա ինձ չէր խանգարում, թիմի մյուս հարձակվողներն ինձանից լավ չէին։ Մի երկու ամիս առաջ փոխվեց ակումբի ղեկավարությունը։ Դրանից հետո մեկնարկային կազմում համարյա չէի ընդգրկվում, ավելի հաճախ մտնում էի փոխարինման։ Իսկ ես սովոր չեմ, չեմ կարող այդ «ռեժիմով» խաղալ։ Ուզում եմ հենց սկզբից դաշտ մտնել, ամբողջ խաղի ընթացքում մրցել։ Ասեմ, որ վերջին շրջանում էլ նորմալ խաղում էի, լավ մարզավիճակում էի։ Գիտեք, հարաբերություններս «Լոզանի» նախագահության, մարզիչների, խաղացողների հետ ամբողջ ընթացքում նորմալ են եղել։ Երբ Մոսկվա էի գալիս, շատ ջերմորեն հրաժեշտ տվեցինք միմյանց։

– Կարելի՞ է զուգահեռներ անցկացնել հայկական եւ շվեյցարական ֆուտբոլի միջեւ, մեր ուժեղագույն թիմերը շա՞տ են զիջում Շվեյցարիայի առաջատար ակումբներին։ Թեկուզ հենց նույն «Լոզանին»։

– Իմ կարծիքով, շվեյցարական ֆուտբոլը շատ ավելի զարգացած է, ավելի կազմակերպված, քան մերը։ Հայաստանի նույնիսկ ուժեղագույն թիմերը զիջում են նրանց առաջնությունում հանդես եկող թիմերին։ Ցավոք, մեր ֆուտբոլի մակարդակը դեռ ցածր է։

– Գտնվելով Շվեյցարիայում՝ կապ պահպանո՞ւմ էիք արտասահմանյան երկրներում խաղացող մեր մյուս ֆուտբոլիստների հետ։ Տեղյա՞կ էիք, թե ինչ է կատարվում հայկական ֆուտբոլում։

– Կապը մշտապես եղել է։ Շվեյցարիայում էլի խաղացողներ ունենք՝ Հայկ Հարությունյանը, Արամ Սարգսյանը։ Գերմանիայում խաղացող Երվանդ Սուքիասյանի հետ էլ հաճախ էինք կապվում հեռախոսով։ Բոլորս էլ գիտեինք, թե ում գործերն ինչպես են։ Հաճախ էի զանգահարում երեւանյան ընկերներիս, ավելի հաճախ խոսում էի Հարություն Աբրահամյանի հետ։ Տեղյակ էի մեր առաջնությանը ամենայն մանրամասնությամբ։ Հայաստանյան մամուլ էի կարդում։ Շատ էր օգնում ֆրանսահայ Միհրան Բոյաջյանը, որը մշտապես թերթեր էր ուղարկում, մասնավորապես մեր «Ֆուտբոլ+»-ը։

–Արմեն, ծնկիդ հին վնասվածքը չի՞ անհանգստացնում։

– Թու, թու, թու... Առողջությունս տեղն է, ամեն ինչ կարգին է։ Ուզում եմ խաղալ։

– Իհարկե, նաեւ Հայաստանի հավաքականի կազմում։

– Ես միշտ պատրաստ եմ խաղալ իմ երկրի հավաքականի կազմում։ Ակումբում խաղալը մեր մասնագիտությունն է, պարտականությունը։ Բայց ազգային հավաքականում հանդես գալը ցանկացած ֆուտբոլիստի համար մեծ պատիվ է։ Երկրի հավաքականի կազմում խաղալն ինձ համար երջանկություն է։ Գիտեմ, որ հունվարի սկզբին մեր հավաքականը միջազգային ընկերական հանդիպումներ է անցկացնելու։ Հույս ունեմ, որ կընդգրկվեմ մեր գլխավոր թիմի կազմում։ Հետեւում էի աշխարհի առաջնության վիճակահանությունը։ Մենք նորից ուժեղ խումբ ընկանք։

– Ձեզ հաջողություն ենք ցանկանում ակումբի եւ հավաքականի կազմում։

– Շնորհակալություն։ Թող 2000 թվականը բոլորիս համար լավ տարի լինի։

Հարցազրույցը վարեց
ՌՈՒԶԱՆ ՄԻՆԱՍՅԱՆԸ

ԼՈՒՐԵՐ

«Սա մեր բոլորիս հաղթանակն է»

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը երեկ ընդունեց շախմատի Հայաստանի տղամարդկանց հավաքականին, որը վերջերս Բաթումում կայացած Եվրոպայի 12-րդ թիմային առաջնությունում նվաճեց չեմպիոնի կոչումը։ Շնորհավորելով շախմատիստներին, մարզիչներին եւ հավաքականի ղեկավարությանը բարձր արդյունքի հասնելու առթիվ, Ռոբերտ Քոչարյանն ասաց, որ նրանք եւս մեկ անգամ ապացուցեցին, որ Հայաստանը շախմատային առաջատար երկիր է։ «Սա ոչ միայն ձեր, այլեւ՝ մեր բոլորիս հաղթանակն է»,-շեշտեց նա։ Նախագահը հույս հայտնեց, որ հետագայում եւս մեր շախմատիստներին կուղեկցեն փայլուն հաղթանակներ։ Ջերմ ու անմիջական զրույցի ընթացքում խոսվեց շախմատի զարգացման հեռանկարների մասին։ Նշվեց, որ այն այսօր ամենամասսայական սպորտաձեւն է Հայաստանում եւ ունի ամուր հիմք։

Շախմատի ֆեդերացիայի նախագահ Վանիկ Զաքարյանի կարծիքով, Հայաստանի շախմատային հաջողությունները պայմանավորված են նաեւ այս սպորտաձեւի նկատմամբ պետական հոգածությամբ։ Նա բարձր գնահատեց նաեւ Եվրոպայի առաջնությունում Հայաստանի շախմատիստուհիների խաղը։

Հանրապետության նախագահի խոսքերով, պետությունը այսուհետ եւս կշարունակի ըստ ամենայնի աջակցել շախմատի զարգացմանը։

ՀՀ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՄԱՄԼՈ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

Տարվա վերջին մրցաշարը

Երեւանում անցկացվեց սպորտային մարմնամարզության Հայաստանի տղամարդկանց առաջնությունը։ Առանձին գործիքների վրա կատարված վարժություններում հաղթողներ դարձան հետեւյալ մարզիկները. ազատ վարժություններ՝ Վահագն Ստեփանյան, հենացատկեր՝ Գեւորգ Գեւորգյան (երկուսն էլ՝ Հ. Շահինյանի անվան մարզադպրոց), նժույգաթափեր՝ Հարություն Մերդինյան, օղակներ՝ Սերգեյ Ոսկանյան, զուգափայտեր եւ պտտաձող՝ Արթուր Զաքարյան (բոլորը՝ քաղաքապետարանի Ա. Ազարյանի գլխավորած մարզադպրոց)։ Բազմամարտում հաղթեց եւ հանրապետության չեմպիոնի կոչումը նվաճեց Սերգեյ Ոսկանյանը։ Երկրորդ եւ երրորդ մրցանակակիրներ դարձան համապատասխանաբար Հարություն Մերդինյանը եւ Վահագն Ստեփանյանը։

Մրցակիցները որոշվեցին

Բրյուսելում անցկացվեց ֆուտբոլի Եվրոպայի 11-րդ առաջնության եզրափակիչ մրցաշարի մասնակից թիմերի վիճակահանությունը։ Կազմակերպիչները նախապես հոգացել էին, որ խմբերն ըստ ուժի հնարավորին չափ հավասարապես բաշխվեն։ Այդ նպատակով առանձնացվել էին Հոլանդիայի եւ Բելգիայի (որպես առաջնության կազմակերպիչներ), Գերմանիայի (որպես աշխարհամասի ներկայիս չեմպիոն) եւ Իսպանիայի (որպես ամենաբարձր վարկանիշ ունեցող) հավաքականները, որոնք պետք է գլխավորեին չորս խմբերը։ Այդ կերպ առանձնացվել էին նաեւ խմբերի երկրորդ, երրորդ եւ չորրորդ դիրքերն զբաղեցնող թիմերը։ Վիճակահանությունից հետո խմբերն այսպիսի տեսք ունեն. **«A» խումբ՝** Գերմանիա, Ռումինիա, Պորտուգալիա, Անգլիա, **«B» խումբ՝** Բելգիա, Շվեդիա, Թուրքիա, Իտալիա, **«C» խումբ՝** Իսպանիա, Նորվեգիա, Հարավսլավիա, Սլովենիա, **«D» խումբ՝** Հոլանդիա, Չեխիա, Ֆրանսիա, Դանիա։

ԽԱՉԲԱՌ

Նախորդ համարում տպագրված մրցանակային սկանվորդ-խաչբառի պատասխանները

1. Ագարա։ 2. Առանցք։ 3. Արա։ 4. Ազանա։ 5. Կայարան։ 6. Մաս։ 7. Ախոյան։ 8. Անապատ։ 9. «Ան»։ 10. Ական։ 11. Լաս։ 12. Ազարակ։ 13. «Առագաստ»։ 14. Խալ։ 15. Կաշառք։ 16. Այ։ 17. Սեւր։ 18. Կոպա։ 19. Աբա։ 20. Այաս։ 21. Աման։ 22. Անանաս։ 23. Այք։ 24. Արեւաշատ։ 25. Ուկրաինա։ 26. Ուրոլկա։ 27. Արման։ 28. Իմաի։ 29. Բաքու։ 30. Կոն։ 31. Աո։ 32. Իր։ 33. Ոտնակ։ 34. Պատ։ 35. Նպատ։ 36. Լրատու։ 37. Ի։ 38. Նեռոն։ 39. Նալիկ։ 40. Կարկ։ 41. Սալ։ 42. Սան։ 43. Շուն։ 44. Ամպիր։ 45. Լաստիկ։ 46. Նա։ 47. Տապ։ 48. Նառ։ 49. Ռա։ 50. Ասատոր։ 51. Անաշա։ 52. Ունկի։ 53. Կաս։

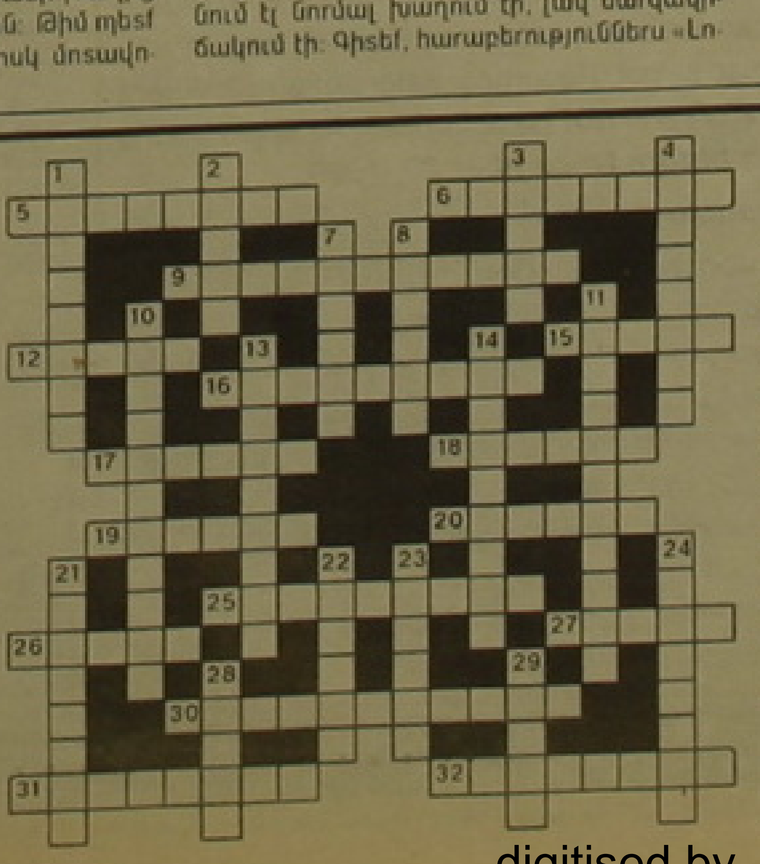

Ուղղահայաց

1. Նվագախմբի համար գրված ստեղծագործություն։ 2. Բույսից կտրվող ոստ, որը տնկում կամ պատվաստում են։ 3. Հայոց թագավոր։ 4. Դեբեդ գետի աջ վտակը։ 7. Ռուսական օդահունչ նվագարան։ 8. Գրենական պիտույքներ արտադրող ամերիկյան ֆիրմա։ 10. Հայ կինոռեժիսոր։ 11. Հայ կինոդերասան։ 13. Ջութակատիպ, սակայն իր չափերով մեծ եւ ամենացածր հնչողություն ունեցող լարային աղեղնավոր նվագարան։ 14. Թանկարժեք զարդաքարերի վաճառքով զբաղվող։ 21. Կրկեսի ռուս արտիստ, ծաղրածու։ 22. Թակարդ, որոգայթ։ 23. Գետ Յակուտիայում (Ռուսաստան)։ 24. Հայրենական մեծ պատերազմում սխրանքներ գործած ռուսազգի հերոս։ 28. Ռումինական ժողովրդական երգ։ 29. Քարանձավ, այր։

Հորիզոնական

5. Զվարճասեր։ 6. Սիրոնոսազգի բույս։ 9. Հայ նկարիչ։ 12. Ջրվեժ Վենեսուելայում։ 15. Լվացող փոշի։ 16. Ռուս բանաստեղծ, թարգմանիչ, հայ ժողովրդի մեծ բարեկամ։ 17. Արեւելյան մարզաձեւ։ 18. Կահույքագործության մեջ օգտագործվող հումք։ 19. Չինական բարձրագույն տիտղոս։ 20. Թաղամաս Երեւանում։ 25. «Չախու» պատմվածքի հեղինակը։ 26. Երկրաչափական մարմին։ 27. Աֆրիկյան ամենամեծ լեզվաընտանիքը։ 30. Մարդու եւ կենդանիների ներքին օրգանները պատող թաղանթ։ 31. Լեռնկավալոյի [illegible]։ 32. Ռուս կոմպոզիտոր։

Կազմեց Է. ՄԿՐՏՉՅԱՆԸ

Շաբաթօրյա «Ազգի» մրցանակային խաչբառը ճիշտ լուծել եւ արժեքավոր մրցանակին է արժանացել Հայկական երկաթուղու [illegible] բաժնի պետ ԱՐՇԱԿ ՍԱՐԳՍՅԱՆԸ։
Մրցանակային հաջորդ խաչբառը կտպագրի «Ազգի» դեկտեմբերի 18-ի համարում։
Փորձեք լուծել, եւ արժեքավոր մրցանակը Ձերն է։

digitised by A.R.A.R.@

ԲԱՔՈՒ

Վաֆա Գուլուզադեն ղարաբաղյան կարգավորման փակուղին բացատրում է Ռուսաստանի միջնորդությամբ

Կոսովոյի եւ Չեչնիայի իրադարձություններից հետո ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահները՝ ի դեմս ԱՄՆ-ի եւ Ֆրանսիայի, պետք է փոխեն իրենց դիրքորոշումը եւ գործուն կերպով մասնակցեն Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորմանը նպատակաուղղված առաջարկությունների նախապատրաստմանը, հայտարարել է Ադրբեջանի արտաքին քաղաքականության գծով նախկին պետխորհրդական, անկախ քաղաքագետ Վաֆա Գուլուզադեն:

Մինչ այժմ ետնախագահները ելնում էին այն բանից, որ Ռուսաստանն ավելի փորձառու երկիր է ղարաբաղյան հակամարտության հարցում, եւ այդ պատճառով նա պետք է «առաջին ջութակ» լինի կարգավորման գործում, ասել է Գուլուզադեն:

Նրա կարծիքով, բանակցային գործընթացում առկա փակուղային իրավիճակը Ռուսաստանի միջնորդության ուղղակի հետեւանքն է: Ադրբեջանական կողմը պետք է պահանջի համանախագահներից հետեւել միջազգային սկզբունքների բոլոր նորմերին: Քանի որ բոլոր համանախագահները պաշտպանում են Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականությունը, բոլոր հետագա առաջարկությունները պետք է հիմնվեն այդ սկզբունքի վրա, նշել է նա:

Գուլուզադեի կարծիքով, Ադրբեջանը չպետք է թույլ տա մարդասիրական միջանցք բացել Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի միջեւ հայերի կողմից վերահսկվող տարածքներում: Մեր համաձայնությունը Լաչինի միջանցքի բացմանը կնշանակի համաձայնել Լեռնային Ղարաբաղի միացմանը Հայաստանին եւ հրաժարվել մեր սկզբունքներից ու շահերից, նշել է նա:

Արեւմտյան երկրները՝ ԱՄՆ-ը եւ Ֆրանսիան, պետք է հաշվի առնեն, որ «հայերին ինքնավարության բարձրագույն կարգավիճակ տրամադրելու մեր մեծահոգի առաջարկությունը, փաստորեն, մերժվում է նրանց կողմից, ուստի մենք պետք է վերադառնանք օրենքի տառին եւ պահանջենք համանախագահներից հետեւել միջազգային օրենքներին», ասել է Գուլուզադեն:

«Մենք գնացինք բոլոր հնարավոր զիջումներին, սակայն մեզ խաբեցին, եւ կարգավորում չստացվեց: Մենք պետք է ելնենք այն բանից, որ Լեռնային Ղարաբաղը Ղարաբաղի մի մասն է միայն, որը օկուպացրել են հայերը: Եվ մենք չպետք է ճանաչենք Հայաստանի իրավունքը Ադրբեջանի տարածքի մի մասին նկատմամբ», ընդգծել է Վաֆա Գուլուզադեն:

ՍՆԱՐՔ

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի
հասույ դասընթացների բաժին

«Գորդյան հանգույց» ծրագիր
«Հոգեւորի դերը հասարակական հարաբերություններում»
Կմասնակցեն

ՀՀ վարչապետի խորհրդական,
կրոնի գործերով խորհրդի նախագահի պաշտոնակատար
Լեւոն Մկրտչյանը,

Երեւանի պետական համալսարանի աստվածաբանության ֆակուլտետի դեկան
Շահե արքեպիսկոպոս Աճեմյանը,

Երեւանի պետական համալսարանի սոցիոլոգիայի ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր
Լյուդմիլա Հարությունյանը

Հինգշաբթի, դեկտեմբերի 16-ին, ժամը 18:00-ին
Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի փոքր դահլիճում
Միջոցառումը կընթանա հայերենով
անգլերեն համընթաց թարգմանությամբ

Մուտքն ազատ է

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 27-16-58

USAID

AED
Academy for Educational Development

ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալությունը (USAID) եւ Կրթական զարգացման ակադեմիան (AED)

տեղեկացնում են

տնտեսական թեմաներով գրող լրագրողներին, որ «Անցման շրջանի տնտեսությունների հիմնախնդիրները» զեկուցումների շարքի հերթական հանդիպումը կկայանա **դեկտեմբերի 17-ին, ժամը 11:30-ին, Թեքեյան մշակութային կենտրոնում (Խանջյան 50)**:

Հանդիպմանը կմասնակցեն
ՀՀ ֆինանսների նախարարության հաշվապահական հաշվառման եւ աուդիտի մեթոդաբանության գլխավոր վարչության պետ

Հովհաննես Պետրոսյանը

Միջին ինստիտուտի ՀՀ կազմակերպությունների հաշվապահական հաշվառման համակարգի բարեփոխումների ծրագրի դեկավար

Ռուեյն Ռուեսքը

եւ «Բիգնես կոնսալս» ՓԲԸ վարչության նախագահ

Փառանձեմ Գեւորգյանը

Թեման «Հաշվապահական հաշվառման միջազգային համակարգի ընդունման եւ իրագործման ընթացիկ իրավիճակը. պատրաստ կլինի՞ Հայաստանը դրան անցնել 2000 թվականին»:

ԱՄԱՆՈՐՅԱ ՎԻՃԱԿԱԽԱՂ ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ

Մասնակցում են բոլոր ավանդատուները

3 Մրցանակ՝ մեկական «Տիգրան Մեծ» ոսկեդրամ

Դեկտեմբերի 1-ից 30-ը ավանդ ներդրողների համար կխաղարկվի լրացուցիչ եւս 12 մրցանակ՝ մեկական «Անահիտ» ոսկեդրամ

Ավանդների տոկոսադրույքները

Ժամկետը (օր)	ԱՄՆ դոլար (%)	ՀՀ դրամ (%)
20-ից 30	11.0%	18.0%
31-ից 91	16.0%	26.0%
92-ից 182	16.5%	28.0%
183-ից 273	17.5%	28.5%
274-ից 365	18.0%	30.0%

☎ 565-873

GlaxoWellcome Armenia
REPRESENTATIVE OFFICE

HIRING ANNOUNCEMENT

POSITION-MEDICAL REPRESENTATIVE

QUALIFICATION

- Strong interpersonal and communication skill.
- Organizational talent and commercial feeling.
- Very good knowledge of English.
- Computer literate (PC).
- Communicate well with other doctors.
- International travel experience, working in experience is plus.

The candidate must have medical or public health degree and minimum 5 year of experience in the medical institutions.

HOW TO APPLY?

THE DEADLINE FOR THE SUBMISSION OF RESUME IS DECEMBER 20/1999

SEND TO THE ATTENTION OF DR. KHACHATRYAN. COUNTRY MANAGER.

ADDRESS
GlaxoWellcome Armenia, 7 Baghramyan Ave., Yerevan 375019 Armenia
Tel: +003742 569157. Fax: +003742 151415
E-mail: helen@arminco.com

The Embassy of the United States of America has a vacancy for a ***Purchasing Agent.*** This vacancy is open to nationals of the Republic of Armenia. Candidates must complete an Application of Employment form which is available from the American Embassy guard's office located at #18 Marshal Bagramian street. Resumes, letters of employment and Curriculum Vitae ***will not*** be accepted. All applications must be received ***before December 23, 1999.***

Qualifications required:

- Completion of secondary school.
- One to one and one-half years of purchasing and related clerical experience, of which at least one year should be in the purchasing area.
- Two or more years of technical experience with construction and other trade materials.
- Level III (good working knowledge) English, Russian and Armenian ability.
- Ability to type at level I (less than 40 words per minute).
- Must hold a valid driver's license.

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

14 դեկտեմբեր

ՀՏ

17.00 Հայլուր
17.20 Մուտք
17.45 Մուլտֆիլմ «Երկուսը»
18.00 Հեռուստասերիալ «Մուրճ կնոջ բուռմունքով»
18.55 Երգում է Վալյա Սամվելյանը
19.10 Հեռուստալոտո
20.00 Տոնավաճառ. տնտեսական տեղեկատու
20.25 Արտակարգ ալիք
20.35 Տունտունիկ
21.00 Հայլուր
21.40 Պրեմիերա
21.55 Գ/Ֆ «Դատավարություն եւ սխալ»
23.40 Հենց այնպես
00.00 Հայլուր
00.20 Կեսգիշերային ճեմընթաց
01.20 Ռուբիկոն+

Պրոմեթեւս

9.05 Վաղ առավոտյան
10.00, 18.20 Մուլտֆիլմ
10.20 Երգիծական ծրագիր «Անուշ լինի»
10.40, 21.00 «Կանանց աշխարհը»
11.25 Չեղնահարկ
11.40 Միլլենիում
12.00, 18.00, 20.30, 1.10 Լուրեր
18.40 Վ/Ս «Բնության պահապան»
19.05 Սարգաշխարհն անցած շաբաթ
19.40 Վավերագրական ֆիլմ
20.00 Երաժշտական ծրագիր «Սոլի բանալի»
21.45 Այսօր
22.10 Ծանոթ-անծանոթը
22.30 Ուշ երեկոյան
23.10 Գ/Ֆ «Ելիզավետան»

Ա1+

9.00 Տոմար
19.00 Հաղորդակ
19.10 «Չոչիկը» ներկայացնում է. բնաշխարհ
19.30, 21.30, 23.30, 2.30 Մուրհանդակ
19.50 Մամուլի խոսնակ
20.05 Հմայիլ
20.30 Ասպարեզ
21.10 Չոչիկ
21.50 Գ/Ֆ «Պահապան հրեշտակները. վերադարձը»
24.00 Զրո ժամ
0.05 Ավեստա
0.30 Խուժան ալիք
0.55 Գ/Ֆ «Դոբերման»

Կ1

7.00, 8.55 Բարի առավոտ
8.40 Ընտրություններ-99
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Քնքուշ թույն»
16.00 Նորություններ
16.20 Մուլտսերիա «Գնում եք N 10 տրամվայը»
16.35 Ամեն ինչ հնարավոր է
16.50 Լեռան արևան
17.20 ...Մինչեւ 16 եւ բարձր
17.50 Սերիալ «Քնքուշ թույն»
19.00 Նորություններ
19.25 «Երալաշ»
19.50 Փնտրում եմ քեզ
20.35 Սերիալ «Մոլաստարահ»
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
23.00 Ընտրություններ-99
23.10 Գ/Ֆ «Կոմայի մեջ ընկածները» (դերերում Կ. Սադերլենդ, Ջ. Ռոբերտս, Կ. Բեյկոն. ԱՄՆ, 1990 թ.)
01.30 Նորություններ
01.50 Սերիալ «Երազներ որսացողները»

РТР

7.30-10.20 Բարի լույս, Ռուսաստան
8.00, 9.00, 10.00 Լուրեր
10.20 Հոմեոպաթիա եւ առողջություն
10.30 Հեռուստախաղեր «Արենա սպորտ»
11.00 Հոմեոպաթիա եւ առողջություն
11.10 Սերիալ «Գնչուհին»
12.00 Սերիալ «Մեր գաղտնիքի ամառը»
13.00 Երկխոսություններ կենդանիների մասին
13.50 Հոմեոպաթիա եւ առողջություն
14.00, 18.00, 20.00, 22.00, 02.00 Լուրեր
14.25 Հեռուստախաղ «Հայրուրը մեկին»
15.10 Սերիալ «Անտոնելլա»
16.10 Սերիալ «Վայրի հրեշտակը»
17.00 Խանութ բազմոցի վրա
17.30 Մուլտֆիլմեր
18.25 Աշտարակ
18.55 Սերիալ «Կոմիսար Ռեքսը»
20.35 «Կլոր սեղան»
21.00 Հրապարակախոսական թոք շոու «Ժողովուրդն ուզում է իմանալ»
21.20 Լիակատար մոդեռն
22.50 Ռուսական սերիա. Նինա Ուսատովան, Լեոնիդ Յարմոլնիկը, Եվգենի Միրոնովը «Բարաք» ֆիլմում
23.55 Հեռուստաֆիլմ «Մեր 90-ականները»
00.45 Հերթապահ բաժանմունք
01.05 «Ա» ծրագիր
02.20 Խանութ բազմոցի վրա

Լուծարվում է

«Հայկազ Միքոնյան» անհատական ձեռնարկությունը՝ գրանցված ՀՀ պետ. ռեգիստրի Աշտարակի տարածքային բաժնում: Գրանցման համարը 1602000582, վկայական 01Ա036839: Պարտատերերը երկու ամսվա ընթացքում դիմեն ք. Աշտարակ, Շահազիզի 77 հասցեով:

ՍՓՅՈՒՌ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՎ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
հեռախոսով (590000), տեղեկագրով (1800 դրամ), սկավառակով (3600 դրամ), INTERNET ցանցով (www.arminco.com/spyur; spyur.acc.am; armscape.com/spyur)

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան. Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դաշնի 69150. Պատվեր 1171. Տպաքանակը 4000. Ստորագրված է տպագրության 13. 12. 1999. Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@